

Zirhtupawl Khihmuhtu

Biblethu Level 1 le 2

B Series
Zirnak 1-6

Bible Educational Services

Registered Charity UK (No 1186004)

Tumtah Mi

Leitlun pumhuap a ra lai ding mi san hrang Jesu Khrih thutak thlén dingih pehtlaihawkternak hrang Bible zir ding mi suahsak hi a si.

Duhthusam

Leitlun pumhuap ih pumpeaw mi hnaṭuanpipawl bāwm le Ქansoternak ah anmai Ქawng rori in zirdān ding kan timlam mi thawn a ra lai ding mi san thlenpi dingah a si.

THUTLANGPI THEIHERNAK

BES in ziang a tuah:-

BES (Bible Educational Services) cun “Biblethu”, “Nun Thar” le “Sarkhawmtupawl” (Gleaners) ti mi Bible zirnak peksuah le UK le ram dangdangih Carek Bible Tlawng (Postal Bible Schools) le BES Bible zirnak hmangtu pawlkāwmpawl va tlawnnak, thurawn peknak in le *training* peknak pawl ih va bāwm hna a Ქuan. Culawng si loin, BES cun himi Bible zirnak lehlin, mawi zetih an leh mi tawlrelsak, namsak le zemsuahnak hna cu leitlun ram dangdangih pawlkāwm dangdang hnenah a Ქuan. Himi zirnak cu a lak in tlawncta hnenah pek a si.

Biblethu ti mi Bible zirnakpawl hi a hmaisabik ah Southern Ireland ah kum 60 liam zo ah man a rak si. BES (Bible Educational Services) cun English in le ram dang Ქawngpawl in Biblethu zirnak cekfelnak hna a Ქuan vivo.

Biblethu zirnakpawl hi A4 cahnah ih nam Ქheu mi a si ih, zarh li ah vei khat suah a si Ქheu. Cutin a zirtu tlawnctapawl in an zirnak cahnah asilole cabu kha BES Bible tlawnkah hmat cek dingin an kuatsal. Tu naite in Belfast khua ih um Every Home Crusade (Revival Movement) in A5 cahnah hmangin thla ruk hrang zirnak cu cabu in in namsak ih, cutin kawhhran le Bible tlawnpgawl ih hman a remcang deuh ngaingai. Cuti vekih namsaktu kan neih hi Pathian kan thangt1at ngaingai a si.

BES Bible zirnak hi phun dang zet a si, inn ah siseh, kawhhran ah siseh, tlawngh ah siseh zir thei dingih timlam mi an si. Zir ding mi a sangsang tein kum 20 tiang lai zir ding daih ih tuah mi a si. An kum izirin a level a level ih zir ding mi zirnak timlam an si. Tualleng tlawncta hrang- level 0, kum5-7 hrang-level 1, kum 8-10 hrang-level 2, kum 11-13 hrang-level 3, kum 14-16 hrang-level 4 tiih zirnak timlam an si. Level kip hrangah kum 3 sung zir ding a um (cahmai 4 nak zoh aw). Nauhak kum izirin timlam mi a si ko nân, nauhak hrekhat cu cathiam le thluak cak hleice khal an um thei ih, zamrang deuh khalin zir theitu an um ding. Biblethu ti mi zirnak hmanrua hin Nauhakpawl Pathian Kamsuakthu le Bible thuanthupawl zir thei nak can remcang a pe hai, cuih an zir mi thupawl cu an nun ih Ქul mi le hman thei mi, an nun lam tluan hruaitu ding an si.

Mirang ca ih zir a duhtupawl hrangah BES website – www.besweb.com asilole *International Secretary* hnen ihsin zir ding mi zirnak ngah theih an si. Ქawng dangdang khalin BES website an hngah theih a si.

BES Pehthlaihnak ding Address

International le Northern Ireland Secretary (stockist of all lessons)

37a Belmore Street, Enniskillen, Northern Ireland BT74 6AA

Phone: 00 44 286 632 2462

UK Secretary

Mr Stephen Gillham

Email: stephen.gillham@besweb.com

Web address: www.besweb.com

Email address: info@besweb.com

Myanmar Address

Mr Timothy Sui Lian Mang, Biblical School of Theology, SweLynban, No 156,

Hlaingtharyar, Yangon, Myanmar

Phone: 095103980

Email: timothysuilianmang@gmail.com

ZIRHTUPAWL KAIHRUAITU

A thawk pekte ahcun Biblethu timi Bible zirnak hi Carek ih kuatawk i zirnak Carek Bible Tlawng (Postal Bible School) hrangih timlam le din mi Bible zirnak a si. Asinan Carek ɻhatlonak ram, ɻhimnakah India ram le Africa ram tivek ah hi Bilel zirnak hi an hmang nasa. Zirtupawl kaihruaitu timi cabu hi cuvek hmun le ram ih um, Biblethu timi Bible zirnak hmangtupawl hrangih suah mi a si. Himi Zirhtupawl Kaihruaitu timi cabu hi level 0, 1 le 2, kum 5-10 hrangih timlam mi a si. Level 0 zirnak cu zir theih ding ih nam mi a si lo. BES website sungah free in nan download thei.

Zirnak Kaihruaitu hin Biblethu zirnak ih a hman mi Bible bung le cāng thotho a hmang. Biblethu zirnakpawl le Zirnak Kaihruaitu cabu hi zarh tin hrangih timlam mi an si. April thla ih zir ding mi cu thosal thu thawn pehparaw mi thu an si ih, December thla ih zir ding mipawl cu Khrismas thu thawn an pehpar aw.

Hmun hrekkhat ah A4 cahnah ih nam mi zirh tin hrang zirnak an hmang ih, hmun hrekkhat ah cun A5 cahnah hmangih cabute ih suah mi zirnak 24 um mi an hmang. A tlangpithuin zirhtu in thla tin A4 cahnah ih nam mi zirnakpawl a pesuak ding ih, zarh tin tlawngtapawl in an zirnak Biblethu cu inn ah an tlun pei ih, zarh khat hnuah an run kengsal ding. Cutin thla khat hnu ah Saya cun tlawngtapawlih zirnak cahnah a cek thluh ding ih, hmat a pe ding, cule tlawngtapawl hnenah a pekir thluh ding.

Cabute ih suah mi hmangtu cun zirnak pakhat a cem tinten cabu cu lakkawm salin a cek ding a si. Asinan hmun tampi ah cumi cu thil harsa zet, thil cang thei lo tluk a si. Tlawng phun ih zirnak tuah asile, saya in a phi hman ngan thluh sehla, tlawngtapawl kha an cabu thleng awter thluh in, saya ih tuah mi a phi hman kha saya in a sim hai pei ih, an rualpi cabu sungih an phi mipawl kha a hman le hman lo an ceksak ding. Cutin hmat khal an pecih ding. Hmat pekdān le kāwmdan khal ɻhaten simfiang ding an si. Thla khat cem zawnih saya ih fakselnak ti mi te ah khan saya in tlawngta ziang tlukin a ɻhangso, a ɻumsuk ti mi ngannak ding tuah mi ah khan ngansak tengteng ding a si. Thla ruk zirnak a ɻheh tikah certificate te khal pekcih ding a si.

SAYA HRANG TIMLAMNAK

Sayapawl in anmai ruahnak le tha an ti mi hmannak um lo ko tuah kan tum lo. Kan tarlāng ding mipawl tidan lawng hman ding tinak a si lo ih, hitin teh ti uhla a tha pei maw tiih ruahnak peknak fang men a si.

- **Thuanthu kha theifiang zet aw** – Saya cu Bible thuanthu le Biblethu zirnak thu kha theifiang zet seh. Biblethu zirnak thupawl kha saya cun siar cia in, thei thluh cia seh. Zirnak kip hrangih kaihruaitu kan pek mi kha saya cun ɻhaten siar in ruat seh.
- **Zir ding mi kha theithiam cia thluh aw.** – Zirnak kip i tluntabik ah khin “Kan zir rero lai” ti mi ɻheh ah zirnak ih tumtah mi pahnih nauhakpawl in saya ih zirhnak a ɻheh le Biblethu zirnak an tuah ɻheh tikh an theifiang ding mi na hmu ding. A pakhatnak zirnak ih tumtah mi cu thuanthu theihnak a si ih, a pahnihnak cu an theih mi ruat dingin, nunpi le thungrulhnak tuah tengteng dingih thapek hi a si. Zirnak ih tumtah mi cu zirlai mi sungih a thupitnak thu hlawm fiang zetih phawrhsuah le zirhtupawl in rem an ti asile an zirh rero laiah thlirkirsalnak phun in a hmanpi thei a si.
- **Theihter aw** – Zirnak hmuahmuah kha, nauhakpawl an nun ih an tawnteh mi in kan thawk. Zir ding mi thuanthu kha nauhakpawl hnenah theiternak, tawthawhnak a phunphun kan hmang.
- **Zirh aw** – Thuanthu ihsin a Tawhfung bik kan lasuak. Saya in thuanthu a sim tikah khaih thu kha sim lohli lo dingin kan duh, cuhnakin khai thuanthu tawhfung kha an lunglut ding zawngin thuanthu a sim tikah sim sawn seh. Nauhakpawl in thuanthu ihsin zir ding mi an theih ding kha Saya in a tum pei ih, khaih thuanthu kha an nun ih an thungrulhdān ding khal an thinlung ih ruat thiam dingin a tum pei. A remcandān in thuanthu kan sim tikih simfiang ding mi kha “cafang tlu” in kan ngan ding.
- **Zir aw** – Thuanthu kip ah Bible Cāng pawimawh hril mi na hmu ding. Vawi hniih khat ah cun Bible Cāng pawimawh pahnih khal na hmu ding, ziang tlukin khai Bible Cāng pawimawh kha nauhak in a zir dingih kan tumtah mi an zirngah thei nak dingah bawmtu a si. Nauhakpawl in Bible Cāng pawimawh kha an zir kan beisei ih, Bible Cāng pawimawh hril mi kha kan sim leuhleuh ding mi an si. An cinken ih, an *byheart* ding rori kha kan tumtah mi a si.
- **Biblethu zir ding mi le tuah ding mipawl kha tuah thluh aw** – Tlawng ah cun thusuhnak phi dingin an thiamnak dinhmun kha saya cun a thei ih, ziang tlukin thusuhnak kha phiter ding ti cu saya thu thu a si. Mi hrekkhat cun anmah te siar thei khal an um men thei. Nauhak dinhmun izirin saya in a tawlrel thiam a ɻul. Tlawng ah si loin hmun dangah himi Bible zirnak na hman asile, a zirtu nauhakpawl kha tha zetih ngaihsak le bāwm an ɻul hleice ding. Nauhakpawl in thatho zetih zir dingin thapek a pawimawh zet.

- **Cing ringring aw** – A cang thei tawkin thusuhnakpawl kha an phi thei nak dingih simfiang kha a thupi tuk. Thuanthu kha simsal tla a ṭul ding.
- **Hmuh hai aw** – A hmun le ram ruangah maw, neih mi thil ih a daih tawk lo ruangah simaw zuk zohter ding ngah ding a har khal a si men thei. Nauhakpawl in an zir mi thei thei dingin mit ih zoh le hmuh mi an neih hi a thupi tuk ti hngilh hlah aw. A cang thei tawkin zuk zoh ding na ngaihtuah pei. Zuk hin thuanthu kan sim mi theifiang thei dingin le thatih ngai dingin nauhak a bawm thei zet. Internet hman thei nak ah cun himi website ah hin www.freebibleimages.org zuk tampi ngah theih a si.
- Zuk copy thei nak photo copy umnak ih na um asile, himi Bible zirnak sungih zukpawl hi tumpi pi in na copy thei ding ih, nauhakpawl zirnak ah bawmtu tha zet an si ding.

Bible Câng pawimawh zirh

- 1) Bible câng kha cahnah parah asilole calungpi parah na ngan thei, cule nauhakpawl kha na siarter hai pei ih, ṭawngfang malteten na phiat vivo pei, cutin cuih Bible câng pumpi an *byheart* tikah a zaten na phiat pei.
- 2) Bible Câng *byheart* ding mi kha *byheart* thei dān a phunphun ruat awla, *byheart* pi aw.

Cān Hmandān ding Ruahmannak

- **A sangsangten** – Nauhakpawl zirnak hrang dān thlun ding cu zirnak kipah kan telh ko, asinan saya in bangrep ringring si loin, phun dang deuhin thleng a duh khal a si thei.
  1. Thuhmaihruai le thuanthu simnak ah – minit 15 hrawng
  2. Bible Câng pawimawh zirnak ah – minit 5-10 hrawng
  3. Nauhakpawl ih ngan ding le khat ko zuk suai ding pawl tuahnak ah – minit 20 hrawng
  4. Thusuhnak le a dang cangvaihank ah – minit 5-10 hrawng.

Hi ṭawngkampawl hi cing ringring aw:

“I sim aw ka hniglh pang ding,
A hmuh awla ka cing ring ring ding,
I telter awla ka theithiam thei ding.”

Biblethu Zir Ding Mipawl (Bibletime Syllabus)

	LEVEL 0 (Tlawng ngaingai kai thei hrih lo pawl) LEVEL 1 (Kum 5-7) LEVEL 2 (Kum 8-10)	LEVEL 3 (Kum 11-13)	LEVEL 4 (Kum 14+)
THAWKNAK ZIRNAK SERIES	1. Thawktu Zirnak - Thuhmaihruai	1. Thawktu Zirnak - Thuhmaihruai	1. Thawktu Zirnak - Thuhmaihruai
SERIES A	1. Sersiamnak 2. Noah 3. Peter 4. Peter - Khraws 5. Abraham 6. Abraham 7. Peter 8. Peter 9. Jakob 10. Khristian Hmaisapawl 11. Paul 12. Khrismas Thuanthu	1. Sersiamnak 2. Noah 3. Peter 4. Peter - Khraws 5. Peter 6. Abraham 7. Jakob 8. Thlacamnak 9. Paul 10. Paul 11. Paul 12. Khrismas Thuanthu	1. Sersiamnak le Tluksiatnak 2. Atir lamih ḫhansonak - Semtirknak 3. Peter 4. Peter - Khraws 5. Peter 6. Abraham 7. Jakob 8. Khristian Nun 9. Paul 10. Paul 11. Paul 12. Khrismas Thuanthu
SERIES B	1. Khrih Nun Lam tluan Hmaisa 2. Thilmakpawl 3. Bethany 4. Khraws 5. Tahṭhimnakpawl 6. Joseph 7. Joseph 8. Jesu Tawngtupawl 9. Mosi 10. Mosi 11. Mosi 12. Khrismas Thuanthu	1. Tahṭhimnakpawl 2. Thilmakpawl 3. Bethany 4. Khraws 5. Khristian Hmaisapawl 6. Joseph 7. Joseph 8. Thuthangṭha Ngantupawl 9. Mosi 10. Mosi 11. Mosi 12. Khrismas Thuanthu	1. Tahṭhimnakpawl 2. Thilmakpawl 3. Bethany 4. Khraws 5. Khristian Hmaisapawl 6. Jakob le a Sungkua 7. Joseph 8. Apo 2: 42 – Hmai lamih lamzin 9. Mosi 10. Mosi 11. Dān 12. Khrismas Thuanthu
SERIES C	1. Daniel 2. Thilmakpawl 3. Jesu Tawngtupawl 4. Khrih Thihnak 5. Ruth le Samuel 6. David 7. David 8. Joshua 9. Elijah 10. Elisha 11. Jonah 12. Khrismas Thuanthu	1. Daniel 2. Jesu Tawngtupawl 3. Thilmakpawl 4. Khrih Thihnak 5. Ruth 6. Samuel 7. David 8. Joshua 9. Elijah 10. Elisha 11. Pathian hman mi mipapawl - Thukhamhlun 12. Khrismas Thuanthu	1. Daniel 2. Jesu ih Tawn mipawl 3. Bawipah Huham 4. Khrih Thihnak 5. Ruth 6. Samuel 7. David 8. Joshua 9. Elijah 10. Elisha 11. Thukhamhlun Mi hrekhat 12. Khrismas Thuanthu

B1 Thuanthu 1

Mary le Joseph cu Temple sungah – Hi thuanthu cun A Fapa ruangih Pathian hnenih
“Lungawi thu simnak” a si.

A hnuaiah thu pahnih hi kan zir a si:

- Pathian-ih Rundamnak cangsuak dingah naute Jesu a suak.
- In Rundamtu si dingih a Fapa in pek ruangih Pathian hnenah lungawi thu sim ding kan si.

Cânghril: *Luke 2: 30*

Bible Thu Hlawm: *Luke 2: 22-38*

THEIHTER AW

Thilpek ngah thuhla reltlang uh; pek ding mi thilpek pakhat lole pahnih simaw cu tuamin, cui thilpek ngah a si tikah “Ka lungawi” ti hi tidan tlangpi a si. Anmah aipuanter zet theu tu thilpek an ngah mi relter dingin nuahakpawl sut hai aw. Thil ziangvek te a si khalah “Ka lungawi” ti sim a thupitnak rel uar aw.

Tuini thuanthu ah Pathian-ih thilpek ropibik, Bawipa Jesu ruangih a lungawi zet mi kan hmu a si.

ZIRH AW

- Tuisun cu Mary le Joseph hrangah ni hleice a si. Pathian hnenih lungawi thu sim dingah naute Jesu cu Jerusalem Temple sungah an rak hruai, (*Luke 2: 22 – 24*).
- Cu tawk hmun ih an um laiah a tar zet mi, Simeon ti mi cu an hnenah a ra. Anih cun Pathian-ih tumtah, Rundamtu thlah a si ding thu a rak thei cia zo – cutin amah rori in rundamtu a hmuhngah hlan sung cu a thi lo ding ti mi mangbangza thutiam a hnenah pek a si. Cui ni rorih Thlarau Thianghlim cun Mary le Joseph tawng dingin Simeon cu a kaihruai! Naute danglam zet hin leitlun a thlēng danglam ding ti Simeon cun a rak thei cia. *Simeon cun naute cu a fang ah a pawm ih Pathian hnenah lungawi thu a sim laiih a ruah mi phawrhsuak aw, (Luke 2: 25-35)*.
- A tar zet zo mi, Anna khal in naute Jesu cu Mary le Joseph thawn a tawngngah hai ve a si. Cui hnuaah a hmuh mi naute thuhla cu mi kip hnenah a sim sâwng vivo, (*Luke 2: 36-38*). *Kannih khal Anna vekin, Jesu-ih thuthangtha mi dang va sim duhnak kan nei ding a si!*

Mi paziat in Temple sungah “Ka lungawi” tiah an ti? Mi pali kan thei (an hminpawl rel hnik uh) asinan cuhnakin an tam thei men!

Bawipa Jesu ruangih Pathian hnenih lungawi thu sim hi kan hrangah a thupi tuk mi a si. Simeon-ih nun lai cu Jesu a ra suahnak ding thlirin a rak um ringring. Kan sualpawl ruangah khraws parah thi in, in Rundamtu ih a ra cannak le Jesu ih a ra suahnak thlirkirsalin lungawi thu kan sim ding a si. Kan hrangih in tuahsak mi hmuahhmuah ruang le Bawipa Jesu ruangah Pathian hnenah bulpak rori in lungawi thu sim thei dingah cawkphur hai awla, thil le ri, thilpekpawl an co mi le Pathian-ih mangbangza thilpek a sunlawinak khaikhin ih hmusuak thiam dingin nauhakpawl th pe hai aw

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuu hai aw: FBI - Simeon le Anna in naute Jesu an hmu.

ZOHSAL AW

A tul asile Cânghril: *Luke 2: 30* zirh awla, simfiangaw.

Himi cu Simeon-ih “Lungaw thu sim” thlacannak tawngfangpawl an si ti simfiang hai aw. Rundamnak ti mi cu kan sualpawl lakhlohsak a si tum ih Bawipa Jesu ih in pek mi a si.

NUNPI AW

Thuanthu zohkirsalnak ah hmangin a hnuaai lamih thusuhnakpawl hi nauhhakpawl sut aw.

- Temple khui hmun ah a um?
- Ziangruangah Mary le Joseph cu Jesu thawn cui hmun ih an rak um?
- Patar zet an hnenih va fehtu kha zo a si ta?
- Simeon in ziang thutiam so a pek?
- Jesu ruangih lungaw ithu simtu pitar kha zo a si?
- Anna in naute Jesu a mit rorih a hmuh hnuaah ziang a tuah?
- Simeon le Anna hnenin ziang zoh̄him ding kan zir thei mi um?
- Simeon le Anna thuhla Bible sungih ziang cabu sungah kan siar?

B1 Thuanthu 2

Nazareth ah a ঁঠালিয়ান –Himi cu nauhak Jesu a ঁঠালেন্নাক thuanthu a si.

A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:

- Naute a si vekein, Jesu cu Pathian Fapa a si ti a langter.
- Jesu in thulun nun a neih mi thlun ve hi a thupi tuk mi a si.

Cânghril: *Luke 2: 40*

Bible Thu Hlawm: *Luke 2: 39-52*

THEIHTER AW

Nu pe pa hnen ihsin a dangten um lole hlo ti mi thi relpi hai aw. Khui hmun ah / ziangti vekein a cang si pei? Nu le pa in ziangti vekein an tuar pei ti mi hmuitin in relkhawm uh.

Asilole

Hi thi rel laifangah, inn ihsin hmun hlapi khualtlawnnak ih tawnteh mi le phurumza thil cang mipawl rel aw. Tuisun ih thuanthu ah Mary le Joseph cun inn ihsin hmun hlapi ih ni pawimawh zetah Jesu an hruai ti sim hai aw.

ZIRH AW

- Jesu cu Lanta Puai hmang dingin a nu le pa thawn Jerusalem ah an um. (*Himi in ziang a khiihmuh ti mi ah, Nauhak Upadeuh pawl hrang Bible Theihkaunak.*) An umnak hmun ihsin lamzin hla tlam khaikhinnak rel dingin nauhakpawl telter ve aw (*Jerusalem ihsin Nazareth cu peng 70 a hla, cule ke in khual an tlawn dān simfiang hai aw. Zirhtupawl in Pa Pathian thuhla an relnak Temple sungih a rualpipawl, mibur tam zet le Innpi tum zet umnak cu kum 12 te lawng a si hrih mi Jesu hrangah ziang tluk phurumza a si ding ti mi relkhawm uh, (Luke 2: 42).*)
- Inn lam an tlun ni khat hnuah, Mary le Joseph cun Jesu an tansan ti an mangsuak! Mi burpi lakah ziangtin Jesu an hawl ih, Jerusalem ih kirsal dingah ziangtin thutluknak an tuah ti an khawruahnak hmungah tum awla, ruatsuak aw, (*Luke 2: 43-45*).
- *Ni thum hnuah Jesu cu Tempal kuhl sungah zirhtupawl lakah toin an hmu. An runsuah dān simfiang awla, thuhmaihruai thawn an tluktlangnak relpi aw. A ঁawng mi rak theitu hmuahmuah cun Pathian thu a theihzia le thu mi a sāwndan pawl an khawruah a har zet.* Mary le Joseph khal an khawruah a har zet! Mary le Jesu karlakih an biakawknak pehtlaihter aw, cule nauhakte a si hrih cingin a Pai inn (Temple) ah a hna a buaipi a ুল thi simfiang aw. Mary le Joseph cun an hnennah Jesu in ziang a sim ti an rak theithiam lo, (*Luke 2: 46-50*).
- Cui hnuah, Jesu cu a nu le a pa zawngah Nazareth khua ah a tlung sal. Jesu cu a lamzin kipah, a nu le pa thulungin a um, cule a Pa, Pathian lungawi zawng in a nung fawn. Bible cun nu le pa thu lung dingin in sim a si, (*Efesa 6: 1*). *Kan hnenih in sim mi vekih kan tuah asile Jesui nundān cawngtu kan.*

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuu hai aw: FBI – Kum 12 mi Jesu cu Jerusalem ah a um.

ZOHSAL AW

Cânghril *Luke 2: 40* hi a ুল asile zirh awla, simfiang hai aw

Lamzin phun danglam zetin Jesu a ঁঠাঙ তি simfiang hai aw. Mi tamsawn cu hivek lamzin zawng in kan ঁঠাঙ ve thei a si, Pathian cun amah duhdawt le rian dingah a ঁঠাঙ mi mipi siter in duh a si.

NUNPI AW

Thusuhnak tawi hrang tarlān mi cu a hman/sual tiah hmang aw.

- Lanta Puai cu Jerusalem ah a um.
- Jesu cu a thuanthu ah kum 10 lawng a si lai.
- Mary le Joseph cun ni khat hnuah Jesu an hmusal.
- Jesu cu a sungkhat inn ah a rak um.
- An mangbang thu Mary in Jesu a sim.
- Jesu cun a Pai hnaquan a buaipi rero.
- Pathian cu Jesu-ih pa a si.
- Jesu cu Nazareth khua ah a tlungsal, cule Mary le Joseph thu a lung.

B1 Thuanthu 3

Jordan Tiva sungah tihnimnak – Himi cu John in Jesu cu tihnimnak a pe ti mi thuanthu a si.

A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:

- Jesu-ih nun cu sual tuah lo nun a si, a Pail lungawi zawngin a nung ringring.
- Misual kan si, kan sualpawl ruangah lunghleng ding kan si.

Cânghril: *Luke 3: 22*

Bible Thu Hlawm: *Luke 3: 1-22*

THEIHTER AW

Mibur umkhawm thuhla sim hai aw – e.g. thuneitu, ram hruaitu lu bik, ram hruaitu bawi ra tlawnnak, bazar ih thil zuartu pakhat, lamzin ih zoh nuam le ngai nuam tuahtupawl tivek... Zo vek khal in ziang a cang rero ti mi hmuun an duh asilole ziang thu an sim ti theih an duh fawn. John in Jordan Tiva kapih thusim a thawk khalah danglamnak a um cuang lo. Mipi ra suak khawm cun ramthing ih ceng pa hin ziang thu thar a sim pei tiah ngai dingin an zoh, (*Mathai 3: 4*).

ZIRH AW

- John cu profet a si. A sullam cu Pathian hnen ihsin thucah pawimawh tuk mi a nei tinak a si. Anih cun mipi hnенах misual an si ih, sual an rak tuah mipawl bansanin, an thilti sual mi ruangah siraw ding an si tiah a sim hai. Cule Jordan Tiva sungah tihnimnak an co. Himi cun an nundān thleng danglam ding an duh taktak ti a relnak a si, (*Luke 3: 2,3,7*). Nauhakpawl in Khristian baptisma an hmuh zo asile an tawnteh mi thawn pehparter aw. Kan zaten thil sual kan rak tuah mi ruangah lunghlen in kan kirsal a țul ti simfiang aw.
- Mipi cun John ih thuhla an thei tuk hrigh lo. Hi pa hi Pathian in a run thlah ding mi, mi pakhat teh a si thei pei maw? John cun kei hnakah nasasawn Mi a ra lai ding tiah a sim hai, (*Luke 3: 15,16*). Amah cu zo a si pei?
- Ni khat cu Bawipa Jesu in mipi a tang mipawl nun a thleng danglam, cule amah khal baptism a co ve. *Baptisma a co hlanah Jesu in a tuah țul lo mi ziang a si? Jesu cu kanmah vek si loin mi danglam hleice a si, anih cun sual a nei lo, cule lunghleng khal a țul.* Asinan Jesu cun kanmah vek milai a si ve ti langter a duh, cule Pathian in a sim mi a tuah. Jesu baptism a co hnuah mangbangza thil a thleng. Van ihsin Pa Pathian cun a Fapa parah a lungawinak le ThiangThlarau cu thuro vequin a rung țum tiah a ti, (*Luke 3: 21, 22*). Ziangruangah Pa Pathian cu Jesu ah a lungawi si pei?
- Jesu ih tuah mi vequin kannih cun Pathian kan lungawiter thei ve lo. Asinan kan sualpawl ruangah kan lung kan thleng taktak ih, a hrangih nun ding kan hril a si ahcun Pathian a lungawi.

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuu hai aw: FBI John cun Jesu baptism a pe.

ZOHSAL AW

Luke 3: 22 Cânghril hi a țul asile zirh awla, simfiang aw. Nauhakpawl in an theifiang maw ti theih duh ah thusuhnak tluangtlam te hi sut hai aw.

NUNPI AW

Thuanthu zoh kirslnak ah hmangin a hnuai lamih thusuhnakpawl hi nauhakpawl sut aw.

- John in khui hmuun ah thu a sim?
- John in a thucah hi khui ihsin a ngah?
- John cun mipi cu “lunghleng” dingin a sim. A sullam ziang a si?
- Mipi in an lung an thleng hnuah John in ziang a tuah?
- A hnuih a ra ding mi pa cu John in ziangtin a sim hai?
- Jesu in John kha ziang tuahter a duh?
- Mi dang baptism a co le Jesu-ih baptism a co an danglamnak ziang a si?
- Ziangti zawngin Pathian lung kan awiter thei?

B1 Thuanthu 4

Ramthing ah sualfawrhnak – Himi cu a dik lo mi thil ah “Aih” ti ding mi thuanthu a si.

	<p>A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bawipa Jesu cun sual a tuah dah lo. • Sualfawrh kan si tikah anih cun in bawm thei a si. <p>Cânghril: <i>Luke 4: 8</i> Bible Thu Hlawm: <i>Luke 4: 1-13</i></p>
THEIHTER AW	Nauhakpawl ziangti vek dinhmun ah sualfawrh an si ti nan rel lai mi hrang tahthimnak pe hai aw. (Level 2 lesson ih zohthim ding mi zohpi hai aw). A taktak ah sualfawrnak ziangtin an hrial thei ding ti mi relpi hai aw. Bawipa Jesu sualfawrh a tawn tikah ziangtin a tuah ti tuisun ah kan zirtlang ding a si.
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • Jesu in baptism a co hnuah Thlarau Thianghlim in ramthing ah a hruai. Ramthing ih ni 40 sung um cu a hlum, a rocar, a lunglen thlak pei maw ti reltlang uh. <i>Ni 40 sung a rei lam ziangvek a si ti nauhakpawl bawm dingin khaikhinnak fiang zet hawlpi hai aw, (Luke 4: 1).</i> • Jesu in zianghman a ei lo ruangah a ril a rawng zet! Rawl hnakin duh sawn mi dang zianghman a nei lo. <i>Setan in Jesu hnenih ruahnak a pek mi rel sâwng aw.</i> Sang ih vun canter ding cu ziang tluk thil awlsam a si ding! Asinan Setan-ih sualfawrhnak cu a dik lo mi a si ti Jesu in Pathian Kamsuakthu hmangin a sawnkirsal, (<i>Luk 4: 3-4</i>). • Setan cu Jesu hnenah a rasal, cule tlang sangpi parah a hruaiso ih, leitlun lalrampawl hmuahmuah tla cān malte sungah Jesu a hmuh. Setan cun Jesu hnenah keimah i biak asile, hipawl hmuahmuah tla hi ka lo pe ding tiah a ti. Jesu cun a hnenah, “Bawipa na Pathian na be pei ih, amah lawng na rian pei’ tiih ngan a si tiah a ti. Setan ih ruahnak a pek mi cu a dik lo mi a si ti hmuh dingah a vei hninhak khalah Jesu in Bible, Pathian Ქawngkam a hmang, (<i>Luke 4: 5-8</i>). • A netnakbikah Setan cun Jesu cu Jerusalem a hruai ih, temple kuh a sannak bik ah a ret. Setan cun a hnenah Pathian Fapa na si le hi tawk ihsin dawphtha hnik aw, na khawngaw ngah lo ding tiah a ti. A huham langter dingah Setan in Jesu cu sual a fawrh. Asinan Jesu cun himi cu a dik lo mi a si ti a thei, curuangah Bible, Pathian Ქawngkam hmangin Setan cu a sawn. Cui hnuah Setan cun Jesu cu a fehsan ta, (<i>Luke 4: 9-13</i>). Ziangruangah Setan in a fehsan si pei ruat hnik aw? <i>Sualfawrhnak a hlawhtling maw? Ziangtin Jesu in sualfawrhnak a neh?</i> • <i>Bawipa Jesu cun sual a tuah dah lo ti mi hmangin a netnak tuah aw. Anih cu Setan hnakin a caksawn. Setan hnenah a Pa Pathian thu lungin a nung a si ti langter dingah Pathian Kamsuakthu a hmang. Bawipa Jesu neitu kan si ahcun thil dik lo mi ah “Aih” ti thei dingin in bawm ding a si. Jesu ih tuah vekin Pathian Kamsuakthu kan theih a si ahcun, a dik mi tuah ih cahnak in pe dingah kan hmang thei a si.</i> <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuh hai aw: FBI – Jesu cu ramthing ah sualfawrh a si.</p>
ZOHSAL AW	<p>Luke 4: 8 Cânghril hi a Ქul asile zirh awla, simfiang aw. Hi Bible câng ih thu dunglam le hmai lam an cingkeng maw ti nauhakpawl suthliah hai aw. Zo in hi thu hi a sim? Zawi hnenih sim mi a si? Ziangruangah Jesu in hi Ქawngfang ngelcel a hmang si pei?</p>
NUNPI AW	Nauhakpawl in B1 nak ih Bawipa Jesu thuhla an rak zir zo mipawl thusuhnak tawite hmangih suhsal hnakin “an khawruahnak hmangih” ruahtersal hi a Ქahnhem sawn ding. Zirhtu cun whiteboard parah ruahdān (thu hlwm tawi zawngin lole Ქawngfangpawl simfiangnak in) hmuh theih in a ngansuak ding a si. Nauhak kum upadeuh an si le hmunkhat ah reltlang in, zirhtu hnenah an simkirsal thei.

B2 Thuanthu 1

Jesu in tidai sabit zu ah a cangter – Himi cu Ɋhitumnak ah Jesu a um ve ti mi thuanthu a si.

THEIHTER AW	<p>A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jesu in a hmaisabik thilmak a tuah mi a si, ziangahtile anih cu Pathian Fapa a si. • Thuanthu sungih siahhlawhpawl in an tuah vekin, kannih khal in Jesu-ih thu lung ve ding kan si. <p>Cânghril: <i>John 2: 5</i> Bible Thu Hlawm: <i>John 2: 1-11</i></p>
ZIRH AW	<p>Nan nunphung Ɋhitumnak ih thil cang mipawl reltlang uh. Nauhakpawl in an tawnteh mipawl rel cio hai seh. A cang thei asile zuk malte ngah thei tum aw. Ɋhitumnak ah khawkhannak vekih feh tluang lo mi thil ziang a um thei? Pakhat simaw asilole pahnih simaw in ruahnak hun suah aw.</p> <p>Tuisun ih thuanthu ah Bawipa Jesu, a nu Mary le a dungthluntupawl cu Ɋhitumnak hmun Kana khua ah khual lian an si, (<i>John 2: 1-2</i>). Ziang a thleng ti kan zohtlang ding.</p>
ZOHSAL AW	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aipuang zet mi mo le mo neitu, mikhualpawl, Ɂawng thawm le hnih thawm, hahiau umza ei le in ding, mi zokhal Ɋhitumnak ih aipuang mi thilumdān hun relfiang aw.</i> Asinan Mary cun thil dik lo mi a um ti a thei – sabit zu a cem! <i>Ziangtin mo le mo neitu ih thirlung a um pei?</i> Mary cun ziang tuah ding ti a thei. Mary cun Jesu hnenah tifelsak hai aw tiah a ti. <i>Ziangvek buainak khal Jesu in a tifel thei a si ti simfiang aw.</i> <i>A hnenah thla kan cam thei a si.</i> Siahhlawhpawl lamah Mary cu a heraw ih, "...nan hnenih a lo sim mi pauhpauh tuah uh," tiah a ti. Jesu in a bawm thei hai ti Mary cun a thei. Anih cun pumhium in Jesu a rinsan, (<i>John 2: 3-4</i>). • <i>Inn sungah lung bel paruk (pi thum zikte lai ih sâng) a um, cumi cu mipi in rawl suannak asilole khawlhawknak hrangih an hman theu mi a si ti simfiang aw.</i> Jesu in siahhlawhpawl hnenah tibelpawl cu a khat in ti than uh, cule atu-ah vun suak uhla, mo puai hotu pa hnenah hei keng uh, tiah a ti. <i>Hi a tuah ding mi hi thil um dah lem lo mi a si ti rel aw...</i> a ngaingai cun tidai lawng a si? Asinan a sim vek cun an tuah, cule an mangbang tuk, tidai men a si nawn lo. Sabit zu a si! An zaten sabit zu THABIK, a hlan ta hnakin thawsawn a si ti an lungkim cio, (<i>John 2: 6-10</i>). Bawipa Jesu cun a Ɂhabik mi a pe theu a si! • <i>Himi cu thilmak a si ti simfiang hai aw.</i> Jesu ih tuah vek tuah thei tu zohman an um lo. Jesu cu Pathian Fapa, thil ziangkim Sersiamtu a si ruangah hi thil hi a tuah a si. • <i>Siahhlawhpawl in Jesu ih sim vekin an tuah ti hi a thupi tuk mi a si.</i> <i>Siahhlawhpawl in a thupek thlun loin um bang ta hnik hai sehla ziang a cang ding ti nauhakpawl sut hai hnik aw.</i> Buainak kan neih mi – kan sual thu reltlang uh. Bawipa Jesu cu buainak kan neih mi ih a phi umsün a si, ziangahtile kan sualpawl lahlo dingin khraws parah hremnak tuarin a thi a si. Asinan amah kan rinsan lawngah kan nun ah thilmak a tuah thei ih, sual ngaidamnak kan co ding a si. <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuu hai aw: FBI – Jesu cu Ɋhitumnak ah a tel ve.</p>
NUNPI AW	<p>John 2: 5 Cânghril - hi a Ɂul asile zirh awla, simfiang aw. Thuanthu dung lam le hmai lam sim hai aw. "Amah" ti mi kha nauhakpawl in an theingah maw ti zohfel sal aw.</p>
	<p>Thuanthu zoh kirsalnak ah hmangin a hnuai lamih thusuhnakpawl hi nauhakpawl sut aw.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Khui hmuu ah Ɋhitumnak a um? • Ɋhitumnak ih mikhual hminpawl ngan aw . • Jesu-ih thu lung dingih siahhlawhpawl hnenih simtu zo a si? • Jesu in siahhlawhpawl ziang tuah ding a sim? • Lung tibel paiziat a um? • Siahhlawhpawl in tibel sungih ti an thletsuah tikah ziang a cang? • Mi kip in a thaw tuk tiah an diriam mi kha ziang a si? • Ziangruangah Jesu in hi thilmak hi a tuah thei? • Kan nun ih buainak kan neih mi hi ziang a si? • Siahhlawhpawl hnen ihsin kan zir thei mi ziang a um?

B2 Thuanthu 2

Jesu in nauhak pate dam lo a damter – Himi cu Jesu ih huham langternak thuanthu a si.

A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:

- Jesu cun mi tidam thei nak a nei, ziangatile anih cu Pathian Fapa a si.
- Ralbawi pa in a rinsan vekin, Jesu in amah kan rinsan ding a duh.

Cânghril: *John 4: 50*

Bible Thu Hlawm: *John 4: 46-54*

THEIHTER AW

Kan dung zarh ih thuanthu zoh kirsal aw. Thitumnak ah ziang thil a thleng? Khui hmun ah a thleng? Kana le a kiangkap khuapawl ah ziangti vekin thuthang a darhsuak ti sim aw.

ZIRH AW

- Bawipa Jesu cu cān tawkfang hnuah Kana khua a thlengsal. Kapernaum khua kiangih um ralbawi pakhat cun Jesu cu Kana khua ih a um thu a rak thei. A fapa cu thi zikte in a na. Jesu lawngin a bawm thei. Ralbawi pa cun Jesu ka inn a rat asile ka fapa a damsal ding tiah a ruat, (*John 4: 47*). *Level 2 nauhakpawl hrangah khaw pahnih umnak zuk na hmuh thei*.
- Ralbawi pa cu peng 20 tluk hlatnak ah Jesu tawng dingin a va feh. Thinbāng, phurrit le bāng zetin a um ding si khawh, ziangtin a um pei vun ruat hnik hman. A fapah damlonak thuhla a sim tikah Jesu cun va tlung awla na fapa a nung ding tiah a ti. Jesu cun a inn ah a thlun lo! *Ziangtin a sawn kirsal ti langfiangter awla, Jesu ih sim mi ziangtin a cohlang ti simfiang aw. A fapa tidam dingah peng 20 tluk hla ah Jesu a rat a ṭul lo ti a thei ih a rinsan tawp mai*, (*John 4: 47-50*). *Jesu in hi vekih amah kan rinsan ding a duh ti simfiang aw. Amah kan hmu thei lo asilole a aw kan thei thei lo, asinan in duhdawt ih, kan sualpawl ngaidam a duh ti Kamsuakthu Bible ah a thutiam a um a si*.
- Inn lam panih a vung feh rero laiah lungawiza thu thawn a siahhlawhpawl in an rak hmuak. *Ziang thu a si pei ti simsua dingah nauhakpawl sut hai aw*. A si! A fapa cu a nungsal... cun anih in ziang tikcucān ah a damdeuh ti thu a sut hai tikah Jesu in a hnenah va tlung aw, na fapa a nung a si a ti cān cekci ah a si. An sungkua in ziang tlukin an aiprung pei! Jesu cu Pathian Fapa ngaingai a si tiah an zaten an ti cio ko ding ti a fiang, (*John 4: 51-53*).
- Kannih khal in Jesu cu Pathian Fapa a si ti kan zum a ṭul ve a si. Amah kan rinsan ti kan laägter ding hi a duh mi a si. Cutin kannih khal kan lungawi taktak ve ding a si.

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuu hai aw: FBI zuk hmuh ding a um lo.

ZOHSAL AW

Cânghril hi a ṭul asile zirh awla, simfiang aw, *John 4: 50*. A sim mi cohlan ti miih sullam sim nawlhsal aw

NUNPI AW

Thuanthu zoh kirsalnak ah hmangin a hnuai lamih thusuhnakpawl hi nauhakpawl sut aw.

- Ralbawi paikh harsatnak ziang a si?
- Khui hmun ah Jesu a tawngngah?
- Ziang tluk hla so a feh?
- Jesu in a hnenah ziang tuah ding mi a sim?
- A tlunnak lamzin ah zo in a rak hmuak?
- Ziang thuthang an rak sim?
- Ziang tikcu fang ah a fapa a dam?
- Tawngfang ret khat aw – “Ralbawi pa cun Jesu a ----- pumhlum a si”.

B2 Thuanthu 3

Jesu le Barṭimias— Himi cu mitcaw pa tidam a si ih, Jesu a thluncih ti mi thuanthu a si.

	<p>A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bawipa Jesu in Barṭimias bāwm a duh, cule a nun tlengdanglam dingah huham a nei. • Jesu in kan sualpawl in lakklohsaknak in kan nun tlengdanglam a duh. <p>Cānghril: <i>Mark 10: 52</i> Bible Thu Hlawm: <i>Mark 10: 46-52</i></p>
THEIHTER AW	<p>Hmuh theih mi laksawng sunglawi zet thuhla reitlang uh – rāwng hmuh thei mi, nāwmnak hmunpawl, lehnakpawl, mi hmuh nāwm mi, cabu siar le TV zoh ti vekin... na umnak kiangkaphi mitcaw umdān ding theihthiamsaknak thawn relkhawm hnik uh. Jesu san laiih mitcawpawl dinhmun harsatnak simfiang aw.</p>
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • Bartimias cu mitcaw a si ih, Jeriko khua ah a um. Anih hrangah cun zinpi kapah toin kudawh hi a ni tin nuntu khawsakdān a si. Asinan tuini cu a danglam cuang. <i>A ra rero lai mi Jesu cu Bartimias le mi burpi in an hawl lai thawmvang langter aw.</i> Hmakhatteah, Bartimias cu a tha a tho tuk! Jesu ih tuah mi thuhlapawl a theingah. <i>Jesu in a hrangah ziang a tuahsak ding tiah na ruat?</i> Bartimias cun Jesu hnenah bāwm dilnak in au a hawk. Mi hrekhat an thin a heng ih, daiten um dingin an sim, asinan napin a au sinsin, (Mark 10: 46-48). <i>Bartimias ih thil tuah mi hi a dīk mi a si, ziangruangtile Jesu lawng hi a mit caw damter thei tu umsün a si.</i> Bawipa Jesu <i>lawng hi kan sualpawl in ngaidam thei tu umsün a si.</i> <i>Bartimias in Bawipa Jesu a tawnngah tengteng a ṭul vekin, zo cio khal in kan tawnngah a ṭul ve a si.</i> • Hilai fangah Jesu cu a ding ih, mitcaw pa cu a hnenah hruai dingin a fial hai. <i>Ziangtin a sawnkir ti simfiang aw.</i> <i>Bartimias cu ziangti vekin a thinlung a um pei?</i> Jesu cun ziang lo tuahsak na duh tiah a sut, cule khaw hmuh thei ka duh tiah a ti. Jesu cun va feh aw, na zumnak in a lo damter zo, tiah a ti. Hmakhatteah, Bartimias cun a hmu thei! <i>A kiangkaphi ziangpawl a hmu ti nauhakpawl rel dingin sim aw.</i> <i>Jesu a thluncih nak ih a a thinlung ih a um mi le a rak cohlannak thu simfiang aw,</i> (Mark 10: 49-52). • <i>Bartimias cun Jesu a tawn lai cānte ziangtik hmanah a hngilh thei dah lo ding.</i> <i>Jesu cun mangbangza thil Bartimias hrangah a tuah, cule a nun tleng danglam a si!</i> Bawipa Jesu cun kan sualpawl lahlo ih, kan sung lam nun tleng danglamnak hmangin kan hrangah a nasasawn mi thilmak tuah a duh ti simfiang hai aw. Amah kan pan ih, kan rinsan asile Bartimias nun ih tleng mi vekin lungawinak diktak kan hmungah ve ding a si. <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuh hai aw: FBI Jesu in mitcaw pa a damter.</p>
ZOHSAL AW	<p>A ṭul asile Cānghril hi zirh awla, simfiang aw, (Mark 10: 52). Bartimias-ih “zumnak” cu Bawipa Jesu rinsan hi a si. Jesu in khaw hmuhter thei nak huham a nei ti a thei. Jesu cun amah ah zumnak kan neih ding in duh a si.</p>
NUNPI AW	<p>Thusuhnak tawite hrang hman lole sual ti mi hmang aw.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bartimias cu Kana khua ah a um. • Mitcaw a si. • A ṭawng thei lo. • Jesu hmu thei tu mi tampi an um. • Mipi in daitei um ding an fial tikah Bartimias cu ziangtin a um. • Jesu cun thei lo vekin a umawter. • Bartimias cu a tho ih, Jesu hnenah a feh. • Jesu hnen feh thei loin mi burpi in an dawnkham. • Jesu a tawn hnuah Bartimias cun zangfah a dil. • Bawipa Jesu cun pakhat cio hrang thilmak in tuahsak thei a si.

B2 Thuanthu 4

Jesu cun phar nat a damter– Himi cu “Jesu, ka lungawi” ti mi thuanthu a si.

A hnuaiah thu pahnih hi kan zir a si:

- Miphar cun Jesu thu a tlun ih, tidam a si.
- Bawipa Jesu cun kan parih a thatnak ruangah a hnenih lungawi thu sim dingah in duh.

Cânghril: **Sam 107: 21**

Bible Thu Hlawm: **Luke 17: 11-19**

THEIHTER AW

Lungawi thu sim ti mi reltlang uh. Ni tin ten lungawi thu an sim thei mi nauhakpawl ruatter hai aw (thimnakah.. rawl, tida, inn, harhdamnak, innsang, tlawng), cule nga ter hai aw. Pathian cu kan năwmpí mi thil tha hmuahhmuah in petu a si ti simfiang hai aw, cule a hnenih lungawi thu sim thawk awla, vansiatnak a tawngtupawl mang hai fawn aw.

ZIRH AW

- Tuisun ih thuanthu cun harsa fualfo ih a nungtu mi pahra thu si. *Phar nat hi ziang vek nat a si ti simfiang aw –Biblethu Level 1 lole 2 thuhmaihrui zoh aw.*
- Siakhalsehla, ni khat cu phurumza thil a thleng. Jesu cu an umnak hmun kiangkapah a um ti mi thu a si. Zohman in va naih an siang lo cingin, hlral in Jesu an hmu thei ih, in bawm thei a si ti an theifiang. Cule “Jesu, Hotu pa in zangfah aw!” tiah an aw suah in an titheitawk in an au, (**Luke 17: 11-13**).
- Jesu cun an au aw a theihsak ih, a ko hai, “Va feh uhla, puithiampawl hnenah nanmah le nanmah va hmuahaw aw uh,” tiah a ti. *Dân sungah zokhal phar nat ihsin a damtu cu puithiampawl hnenah amah le amah a va hmuahaw ding a si tiah a um.* Mipharpawl cun Jesu in in damter hai ding a si ti an theifiang, curuangah Bawipa Jesu thu cu an thlun ih an fehcih. Cule hitin a si, an feh laiah an phar nat cu a thiang! Jesu in a thianger hai a si. *Ziangtin an umpei? (Luke 17: 14)*. Bawipa Jesu thulung in thil dik an tuah a si. Kan hrangih in retsak mi thil tha pawl lole thlawsuahpawl hmuahhmuah neih kan duh a si ahcun a thu thlun in, amah kan rinsan ve a tul a si.
- An phar nat a thian gthluh ti an hmu cu an pahra in an mang a bang nasa, asinan an lakih pakhat lawngin “ka lungawi” ti hna a thiam a si. A parih thil thleng mi ruangah Pathian a thangthat, cule kirsal in Jesu a va hawlsal, cule Jesu ke hramah a bawk. *Hi pa hi mi danglam a si, ziangruangahtile anih cu Samaria miphun a si ti simfiang aw, cule Jesu lole mi dang hi ram ihsin a ra mi an um lo.* Hi pa cun a thu a lung ih, amah a rinsannak a langter ih, amah thangthat le a hnenih lungawi thu a sim ruangah Jesu cu hi pai tlunah a lungawi zet. *A dang pakua pawl tlunah Jesu in ziang vek ruahnak a nei ding tiah na ruat? (Luke 17: 15-19)*. Khaih ni ih milungawi bik kha zo a si ding tiah na ruat?
- Pathian hnenah lungawi thu sim ding kan si (an ngansuah mipawl mangsal dingah nauhakpawl simsals aw), cule kan sualpawl ngaidam a si thei nak dingah a nunnak petu Bawipa Jesu hnen khalah lungawi thu kan sim ding a si. Himi thuanthu ih thlun ding mi zohthim tlak mi pakhat hmangin nauhakpawl thape hai aw.

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuh hai aw: FBI Jesu in phar pahra a damter.

ZOHSAL AW

A tul asile Cânghril hi zirh awla, simfiang aw, **Sam 107: 21**. Tawngfang an theih tuk lem lo mi simfiang aw– Thimnakah... tliai dah lo, thilti mipawl.

NUNPI AW

Thusuhnak tawite tuahpi hnakin, lungawi thu an sim thei ding mi Zukpawl rak kengkhawmter hi nauhawkpawl in an tuah thei mi a si. An Zuk rak ken mipawl laifangah KA LUNGAWI ti mi tawngfang cu nauhak dang pawl in räwng an hnih thei.

Nauhak mi bur malte then mi cun miphar pahra hmuhsaktu ding Zuk pahra an tuah thei.

B3 Thuanthu 1

Jesu hnenin zirnak – Himi cu Jesu hnenin cān pe ih zir ding mi thuanthu a si.

A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:

- Jesu thu ngai le a hnen ihsin zir hi a thupibik mi a si.
- Bible siarnak hmangin Jesu thu kan ngai ding a si.

Cângħril: *Luke 10: 42*

Bible Thu Hlawn: *Luke 10: 38-42*

THEIHTER AW

Hman dingah pakhat hril aw:

- Nan innsang ih ra leng mikhual hrangah na nu in ziangti vekin ei ding a timlam ti mi rel uh – rawl suan...tv...
- Nauhakpawlih dinhmun thuhla reltlang uh –a thu ngai hi khui hmun ah a thupi – zir thar mi thil thar, kaiħħruainak an dawn mi....
- Mibur then malte thawn awnmawi tumtlang uh. Hruaitu in a dang pakhat hnenah thucah sim sâwng sehla, cutin a dang hnenah sim sâwng vivo seh. A netabik pa in a theih mi thu cu sim nawlħsal seh. Thaten thungaitu a thupitzia lehnak hmangin tawi fiangten simsal aw. Thu thatei ngai dingih cān pek a thupitnak thu thawn tuisun nan zir ding mi pehter aw.

ZIRH AW

- Martha le Mary cu Jesu'i rualpi tha an si. Ni khat cu Martha in Jesu le a dungħluntupawl zanriah ei a sawm hai. *Ziang ve in timlannak a nei ti mi ruat dingah asilole hmaisaih thu khan pehtlaiter awla, nauhakpawl teltier ve aw, (Luke 10: 38).*
- Martha cun tuah ding mi tampi a nei hrih lai! Zanriah ei ding a timtuah rero lai khalah a naunu cu Jesu ih sim mi ngai ding le zir dingah Jesu-ih kehrum ah a to. *Martha in ziang vekin thinlung a nei pei ti simfiang aw ... nauhakpawl cun himi cu an pehtlaiter thei men ding! Martha ih hman mi ɬawngħfang cekci hmang aw, (Luke 10: 39-40).*
- Jesu in Martha hnenah nemten a sawn ih, thil tampi thuhla ah dawnhar le thinbuai ih um ding a si lo tiah a ti. *Martha cun rawl thaw zet Jesu timlamsak hi a duh mi a si, asinan cumi cu a thupibik mi a si lo ti simfiang aw.* Zo in thil tha a tuah ngah zo? Mary a si! Jesu cun Mary in thil tha a hrilngah zo, cumi cu a hnen ihsin lawnsak a si lo ding a tiah a ti, *(Luke 10: 41-42).*
- *Mary in a hrilngah mi thil tha cu ziang so a si? Mary cu Jesu ih thusim mi ngai dingah cān remcang zet a ngah a si. Bible siarnak le Jesu ih sim mi ngai dingah ziangtin cān kan hmang ve thei ding ti sim hai aw. Cutin amah kan theihngah sin dingih, a lungawi zawng kan theingah fawn ding a si. Upadeuh mibur then mipawl thawn ziangtin himi hi thupibik ah an ret thei ding ti mi reltlang uh.*

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuu hai aw: FBI sungah a kaih mi a um lo.

ZOHSAL AW

A ȳul asile Cângħril hi zirh awla, simfiang hai aw, *Luke 10: 42.* Mary in a thupi tuk mi a hrilngah mi fiangler aw.

NUNPI AW

Thuanthu zoh kirsalnak ah hmangin a hnuai lamih thusuhnakpawl hi nauhakpawl sut aw.

- A naunu kha khui hmun ah so a um?
- Innleng an neih mi kha zo a si ta?
- Zo deuh thawn Jesu cān an hmangtlang?
- Zo deuh in Jesu hrang ei le in timlamsak a duh?
- Zo deuh saw thinnuam lo ih um kha?
- Ziangruangah Martha a riah a sia?
- Martha in zo hnenah a duħlonak a langter?
- Nunau zo deuh ih tidan saw kan thlun sawn ding?
- Ziangtin Jesu aw kan ngai ve thei ding?
- Bible sung khui tawkah himi thuanthu hi kan hmu thei?

B3 Thuanthu 2

Jesu thawngin nunnak – Himi cu Jesu mithi pa nunnak a pek kirsalnak thuanthu a si.

	<p>A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jesu in Lazaras nunnak pe kirsal dingah huham a nei. • Bawipa Jesu kan rinsan a si ahcun kumkhaw nunnak in pe thei a si. <p>Cânghril: <i>John 11: 25</i> Bible Thu Hlawn: <i>John 11: 1-7, 17-44</i></p>
<p>THEIHTER AW</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Level 1 hrangah, ziangtin Pathian in innsang ah milai a ret ti reltlang uh. Unau, mipa le nunau thuhla reltlang uh. Unau mipa le nunau neih hi ziangah a tha? Kan dung zarh thuanthu sungih unau pahnih hmin an mang lai maw sut hai awla, Lazaras thu simsal aw. • Level 2 hrangah, kan khawkhandān vekin kan nunnak ah a thleng ringring lo ti reltlang uh – a cāncānah, kan beisei bān lo mi thil kan duh lo khalle a thleng theu. Bawipa Jesu cun thil thleng mi ziangvek khal amai thu hnuaih a um ih, cui sungin a tha thei bik in hna a tuan thei. Tuisun thuanthu hrangah Mary le Martha cun harsatnak na men lo an tawng.
<p>ZIRH AW</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mary le Martha-ih tapa Lazaras cu besia zetin a na. An hnenih Jesu a rat ding an beisei ruangah thuhla an theihter. Lazaras a damter thei a si ti an thei. Asinan Jesu cu va feh hrih lo dingin a um! <i>Ziang thinlung nei tak hai pei maw? Mary le Martha hrangah theihtiam harsa si hman sehla, Bawipa Jesu cu thil ziangkim tlunih thuneitu a si ih, a thabik a thei ti mi simfiang hai aw, (John 11: 1-6).</i> • Lazaras cu a thi, cule ruak tuamnak puan in an tuam ih, thlan sungah an phum, cule thlan kā cu lungtoumpi in an khar. Himi cu thlan tiah kan ti. <i>Martha le Mary -ih thinlung ziangtin um tak pei maw, vun ruat hnuk aw.</i> Ni li a rei thlang, Martha cun Jesu a ra ti thu a theih veten, a va feh ih amah hmuak dingin in lengah a suak. Jesu cun Lazaras cu a nungsal ding a si tiah a simfiang. <i>Jesu ih sim mi țawngfang hmang aw (câng 25), cule thawsalnak sullam cu thihnak ihsin nundersal thei nak huham a si ti simfiang aw. Zohman hivek huham neitu an um lo, (John 11: 17-27).</i> • Cuih hnuah, Jesu cu Mary le Martha thawn Lazaras-ih thlan ah an feh. A riahsia tuk ruangah Jesu a tap. Cuisin mi hrekkhat cu thlan kharnak lungpi thawn dingin a fial hai, cule “Lazaras ra suak aw!” tiah a au. Lazaras cu a tuamnak puan thawi tuamawpiin a ra suak cu an mang a bang thluh. Khaih ni roriah, Jesu cun Lazaras nungtersal dingah huham a nei ti fiangten a langter a si! Jesu-ih hminsinnak tuah mi cun ziangvek huham neitu a si ti le miropi tuk a sizia a langter. Hih thil cang mi in a zirh hai duh mi – a cānte ih cangvai theu tu, an riahsiatnak ah a riahsiatpi ve nak, a huham, ziangkim tlunih thuneitu a sinak pawl relkhawm uh... <i>Lazaaus a thih hlanah Jesu ra thleng sehla cu hi hmuhsaknak hi a tuah a țul lo ti mi rellang aw!</i> • Bawipa Jesu in kan ral tumbik a si mi - thihnak in tifelsak thei a si. Amah rori thihnak in a thawsalnak, Lazaras a nundersalnak cun thihnak nehtu a si ti a langter. Bawipa Jesu kan rinsan a si ahcun kumkhaw nunnak kan nei ding tiah thu in tiam a si. <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuh hai aw: FBI sungah Lazaras cu thihnak in a thosal ti mi zoh aw.</p>
<p>ZOHSAL AW</p>	<p>A țul asile Cânghril hi zirh awla, simfiang hai aw, John 11: 25. Jesu in amai hmin a hman mi in thil thupi tuk mi in sim thei. Bible theih kauh nak nei deuh tu nauhakpawl cun “Keimah cu” tiah a relawknak thu an ruatkirsal thiam ding a si.</p>
<p>NUNPI AW</p>	<p>Thuanthu zoh kirsalnak ah hmangin a hnuai lamih thusuhnakpawl hi nauhakpawl sut aw.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zo saw dam lo? • Jesu a ra thlen hlan ziang tluk a rei? • Jesu hmuak dingih va suaktu kha zo deuh saw? • Martha a biak laiah Jesu in amai hmin a hman mi kha ziang so a si? • Lazaras-ih thlan hmun ah Jesu-ih thinlung ziang vekin a langter? • Jesu in ziang a țawngsuak? • Khaih ni ih mi kip hnenah Jesu in ziang a langter? • Ziangtin kumkhaw nunnak kan nei thei ding?

B3 Thuanthu 3

Jesu hrangah duhdawtnak – Himi cu Mary in Jesu a duhdawtnak a langter ti mi thuanthu a si.

A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:

- Mary cun Jesu a duhdawtnak cu tuahnak in a langter.
- Kan hnenih a längter mi duhdawtnak ruangah kan duhdawt ve ding a si.

Cânghril: *1 John 4: 19*

Bible Thu Hlawm: *John 12: 1-11*

THEIHTER AW

'Lungawinak thilpek' thuhla reltlang uh. A remcang thei asile a tlangpiih nan hman thei mi thilpek tahthimnak hrangah hmang tum uh, cule zo ih co dingah a awm ti relcat uh. Kan dung zarh ih thuanthu nauhakpawl simsal aw, cule Mary, Martha le Lazaras khal ziang tlukin Jesu hnenah an lungawi ti mi thu khal simtel aw.

ZIRH AW

- Mary, Martha le Lazaras cun Jesu sunlawihnak hrangah rawl eikhawmnak an timlam. *Zuk in langter aw – inn sung cu mikhuual an khat thluh, Lazaras khal a damcak zet thlang, Jesu cu khual lian a si, Martha in ei le in a timlam, (John 12: 1-2).*
- Puai lai ah, Mary cu Jesu-ih Kiangnai ah rimhmuai bawm khat kengin a ra. Jesu-ih ke ah a culh, cule a ke cu a sam in a hnulsak. *Ziang thil a thleng ti zoh dingin an ra kir, cule inn sung cu rimhmuai in a khat thluh ti an ra hmuh tikah, Mary cu a dang mikhuualpawl ih hmuitin mi ah ziangtin a cang ti simfiang hai aw. Mary in Jesu a duhdawt tuk ruangah hi thil hi a tuah – Jesu parih a tuah mi hi thil dang hmuahhmuah hnakin a phu hrimhrim mi a si, (John 12: 3).*
- Jesu-ih dungthluntu lakah pakhat a si mi, Juda cun ziangruangah Mary in rim hmui a tawih ti a theithiam thei lo. Anih hrangah cun zianghmanlo vek canter khi a si! Juda ih sim mi la sâwng tahratin, anih cu fifir le miduham a si ti simfiang aw, (*Level 2 lesson*) *(John 12: 4-6).*
- Juda le Mary cun thinlung put bangaw lo mi an langter. Juda cun Jesu-ih ropitnak a theingah lo ih, a thinlung khal in a duhdawt fawn lo. Sihmansehla, Mary hrang ah cun Jesu cu a sunglawi tuk lawmmam ih, a duhdawtnak khal a nasa tuk. Mary in a parih a tuah mi ruangah Jesu a lungawi tuk, *(John 12: 7-8). Zo deuh saw kan cawn ve ding mi?*
- Ziang tlukin Jesu in in duhdawt ih, a nunnak tiang in pe ti kan ruahsal asile, kan hrangah a sunglawi tuk mi a si. Mary in a tuah mi vekin kan parih a tuah mi ruangah amah kan duhdawtnak kan langter ve ding a si. Jesu kan duhdawt kir ve thei dän ding lamzin reltlang uh. Thimnakah... amah rinsan, a kamsuakthu siarnak le thlacannak hrangih cän hman, a thu thlun, mi dang duhdawt le Jesu thuhla mi dang sim sâwngnak in....*

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuu aw: FBI Jesu cu hriak thih a si.

ZOHSAL AW

Cânghril kha a ṭul asile zirh awla, simfiang aw, *1 John 4: 19.* "Amah" ti mi ih khiihmuh mi theifiang dingin nauhakpawl simfiang hai aw. Amah kan duhdawtnak cu in duhdawtnakih rahsuah mi a si ti simfiang hai aw.

NUNPI AW

Thuanthu zoh kirsalnak ah hmangin a hnuai lamih thusuhnakpawl hi nauhakpawl sut aw.

- Khui hmun ah puai an tuah?
- Kha tawk ih mithupibik kha zo saw?
- Mary in ziang a tuah?
- Mary in hi thil hi ziangruangah a tuah?
- Mary in Jesu parih rim hmui a tawih mi kha Juda in ziang a ti?
- Ziangruangah Bawipa Jesu kan duhdawt ding?

B3 Thuanthu 4
Jesu lam zohin – Himi cu Jesu cohlan ih a umnak thuanthu a si.

	<p>A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jesu cu a ropi hleice – Anih cu siangpahrang hmuahhmuah tlunih Siangpahrang a si. • Kan nunnak ah Bawipa Jesu kan cohlan tengteng a ṭul. <p>Cângħril: <i>John 1: 12</i> Bible Thu Hlawn: <i>Luke 19: 28-44</i></p>
	<p>Innleng rak cohlan hi ziang tlukin a thupi ti reitlang uh – ḥimnakah... lal sungkua innleng, hmuak lu bik, lehpannak lam milangsar, tlawng lam zirħu mithiam. Na ngah thei asile zuk hmuh hai tum aw. Mi bur umkhawm mi lakah ziangvek a si ding ti kaihngah thei tum aw.</p> <p>Himi thuhla ah Bawipa Jesu cu khual lian thupi tuk mi a si. Jesu cu a cān netabik lamah Jerusalem khawpi sungah a lut rero lai, ziangahtile mipi in Jesu cu mithupi tuk a si ti an theih ding Pathian in a duh ruangah a si. Bible in Jesu cu “siangpahrang hmuahhmuah tlunih siangpahrang le bawi hmuahhmuah tlunih Bawi,” a si tiah a ti. Himi cān laifangih Jesu Jerusalem khawpi a luh hi Pathian khawkhan mi tikcu cekci a si, cutin zo a si ti an theih thei nak dingah a si.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Jesu le a dungħluntupawl Jerusalem an hei naih vivo thlang, mi pahnih cu an hmaiih khua ah feh dingin a thlah, cu tawkah lāk fa note hren mi na va hmu ding, tiah a ti. Cumi cu a hri phawih uhla, rak hruai uh. Mi pakhat khat in ziangħa so na phawih, tiah a lo suh asile “Bawipa in a hai,” a si tiah va ti uh a ti, (<i>Luke 19: 28-31</i>). • <i>Dungħluntupawl in lāk fa note cu an va hmu ih, Jesu hnenah an rak hruai timi hi vun ruat hnik hman. A vei khatnak ih totu kha lak fa no in ziangtin a sawnkirsal pei?</i> Dungħluntupawl cun a parah an puanpawl an rak phah, cule Jesu cu an toter. Himi cu thil umdan ding hrimhrim cu a si lo, asinan Jesu cun a sersiam mipawl hmua hmuah tlunah thuneinhak a nei a si, (<i>Luke 19: 32-35</i>). • Jesu cun lāk to phahin lamzin ih a feh laiah, a fehnak lamzin ah mipi in an puan an phah vivo. Tu cun mipi in anih cu – Pathian thlah mi Siangpahrang Ropi a si ti an thei thlang. <i>Siangpahrang cun ral do dingah rang an to theu, asinan lāk a to mi cun remdaħħnak rak kengtu a si ti a langter.</i> Mipi cu lungawi aipu angin an um ih, Pathian thangħathin ring zetin, “Bawipah hmin ih ra Siangpahrang cu mithlawsuak a si,” tiah an au, (<i>Luke 19: 36-38</i>). • <i>Mi dang Jesu duh lo tu le an cohlan ruangih thinheng mi an um ti sim hai aw,</i> (<i>Luke 19: 39-40</i>). Bawipa Jesu cun hipawl cu a rei hlanah an tuah mi cosal in, thihnak hmun ah hlawn an si ding tiah a ti. • <i>Bawipa Jesu thu ah hril ding thupi tuk mi kan nei a si ti nauħakpawl mangter hai aw. Kan nunnak ah Jesu kan cohlang thei asilole kan nun ah hmunram pe lo le cohlang loin kan um thei.</i> Pathian cun a Fapa cu kan nun ah a takih sawm dingin in duh. Cuti kan tuah asile Pathian sungkua kan si ve ding a si.
	<p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.</p> <p>Hmuh hai aw: FBI sungah a kaih mi a um lo.</p>
	<p>Cângħril kha ṭul asile zirh awla, simfiang aw, <i>John 1: 12</i>. Cule hi tawngfangpawl pawm, cohlang, īole zum ti mi cun rak cohlang ti mi an lanġter duh ti simfiang hai aw. Cule minung hmin aiih an hman mi cafang ‘amah pa’ īole ‘amah nu’ tipawl simfiang aw.</p>
	<p>Thusuhnak tawite hrangah a hman īole a sual ti mi hmang aw.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jesu le a dungħluntupawl cu Jerusalem khawpi sung an lut zo. • Jesu in khaw sungah mi pathum a thlah hai. • Lāk fa no cu to zo mi a si. • Jesu in lāk fa no a to tikah a tibuai lo. • Mipi cun lamzin ah karpet an phah ciamco. • Zokħal in Jesu an cohlang thluh. • Siangpahrang tlunih Siangpahrang, Jesu cu rak pawm ding a si. • Jesu kan rak cohlang a si ahcun Pathian sungkua ah kan cang.

B4 Thuanthu 1

Jesu ih thihnak – Himi cu Bawipa Jesu kan hrang a thihnak thuanthu a si.

A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:

- Bawipa Jesu cu a na thei bik in an hrem, thi dingah a tlak lo mi a si.
- Jesu cu kan sualnak ihsin in run dingah a thi.

Cânghril: *Luke 23: 33*

Bible Thu Hlawm: *Luke 23:1-26, 32-43*

THEIHTER AW

Hivek cangan mi cahnah nei cia aw: **rualpi pakhat ih tlansan, dik lo zetih sual puh, hnihsan, mi pakhat in mawi lo zetin an lo tuah.** Hipawl cu ni tin nun ah asilole mibur malte then in, zohthim ding pe aw, nauhakpawl cun anmai tawnteh mipawl an sim thei, cule hi vekih tuahsiat an si tikah ziangtin an um ve pei. Hivek thil thleng mi cu kan bansan ding a si!

Bawipa Jesu cun hi vekih tuahsiat a si ding hi a rak thei cia. Mipi in hi thil cu dik lo zetin a parah an tuah mi a si. Ziangruangah Jesu in hi vekin a tuar ti tuisun ah kan hawlsuak ding a si.

(Tlawng ih ca na zirh a si ahcun na zirh mi ih thil cang mi umnak hmun zawn lo khiihmuh dingah rīn ding zet mi in a lo bawm ding. Catlap parah a hnuaiih tapawl umnak hmun kaingah dingah suai hai aw, cutin nauhakpawl in a thuhla cipciarin an cingkeng thei ding a si, **Bawipa zanriah, hmuan sungih thlacam lai, doralpawl ih kaih lai, Pilat in thu a suh lai, mipi thinheng, khengbet dingih an hruai lai, khraws pathum, ngaidam mi fifir pa.**)

- *Jerusalem ih a luh lai thu kha mangtersal dingah nauhakpawl malten simsal aw.* Cui hnu ni rei lote ah Jesu cu dungthluntupawl thawn a thih hlan teah, Bawipa Zanriah a hmang. Cui hnuah ah hmuan sungah fehin thla a cam. *Hmuu theih in langter aw – thimkhawzing, thawmvang dai theptheep, Juda in Jesu a kaih lai. Jesu in a tuar lai ding mi riahsiatnak umzia neiih langter aw!*
- A thaisun ah Jesu cu Ram uktu, Pilat hnenah hruai a si, (**Luke 23: 1-4, 20-25**). *Thuneihnak sang zet neitu a sinak le Jesu ah sual zianghman a hmu lo ti mi hmuutin in simfiang aw. Bawipa Jesu cu mifamkim le sual nei lo a si.* A netnakah, Pilat cun thinheng zet mi mipi duhnak vekin a tuah ih, Jesu cu thi dingin thu a then. *Kan hrangah cun sullam um lo tuk mi a si nān, in rundam a duh ruangih Pathian khawkhan mi a si!*
- Jesu cu Jerusalem khaw lengah an hruai. Simon ti mi pa cu khraws pu dingah hramhram in an fial., (**Luke 23: 26**). Tlang an thlen tikah, ralkappawl cun khraws parah Jesu cu an khengbet. Amai zawngah fifir pahnih khal a vawrh lamah pakhat, a keh lamah pakhat an khengbet ve. Khraws parih Jesu an khenbet hnuah ralkappawl cun Jesu cu hnihsuahsainhak ah an hmang, cule firfir pakhat deuh khal in a hmuhsuam ve. Fifir pakhat deuh cun Jesu cu phun dang zetin a hmu ve. A theihsuah mi cu thil sual a tuah ruangah a thi, asinan Jesu cun ziang thil sual hman tuah mi a nei lo ti hi a si. Jesu cu zo a si ti a theifiang ih, amah cing ringring dingah a ngen. Jesu in kaih ni roriah Van hmun a hnenah um ve dingin thu a tiam a si, (**Luke 23: 32-43**).

Fifir pa vekin Jesu cu thi dingah a tlak lo ti ka theihngah ve tengteng a tul a si. A thihnak le a tuarnak cun kan sualnak ruangih hremnak cu a phur ih, Pathian duhdawtnak maksak in hmunter a si. Ngaidam kan dil a si ahcun amah thawn Van hmun ah kan um ve ding ti kan theifiang ding a.

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuu hai aw: FBI – Nauhakpawl kum milin zuk ngah ding a har deuh ruangah kan hmungah thei lo – Jesu an khenbetnak le khraws a thihnak lawng hmang dingin ruahnak lo pek kan duh.

ZOHSAL AW

Cânghril kha a tul asile zirh awla, simfiang aw **Luke 23: 33**, asilole nauhakpawl tlindan izirin a hrek lawng khal. Jesu-ih thihnak hmun tlang hmin simfiang hai aw.

NUNPI AW

Zuk ih na tuah mipawl kha retrawi hai awla, a sangsangin hmanten retter hai aw. Nauhak deuh pawl hnenih zirh na si ahcun zuk kha tam deuhin tuah awla, a theh hmaisa sa zuk ret zuamawter aw.

B4 Thuanthu 2

Jesu a thi ih an phum – Himi cu Bawipa Jesu a thihnak le an phumnak thuanthu a si.

A hnuaiah thu pahnih hi kan zir a si:

- Jesu ih thihnak cu mi dang thihdān hnakin a danglam hleice cuang, ziangahtile kan sualpawl ruangah hremnak a tuar.
- Kan hrangih a maksak mi a duhdawtnak ruangah a hnenah lungawi thu kan sim ding a si.

Cânghril: *1 Korin 15: 3 & 4*

Bible Thu Hlawm: *Luke 23: 44-56*

THEIHTER AW

Sun le zan thuhla ziangti vekin an thlunaw ti retlang uh. A c-An ah cun zan cān ra thlen ding kan beisei theu! Hivek si dingin Pathian in a sersiam mi a si. Asinan Jesu-ih thihnak cu a danglam hleice cuang. Ralrin pek ta um riai loin hmakhatteah sun dir nazi 12 ah ni a thim ih, zan vekin khua a thim. Cumi cu nazi 3 tluk lai a rei, (*Luke 23: 44, 45*). Ziangruangah Pathian in hi thil thlen ding a siang si pei?

ZIRH AW

- Bible in in sim mi cu himi nazi 3 sungah kan sualpawl ruangah Bawipa Jesu cu Pathian in hremnak a pe a si. *Kan dung zarh thuanthu sungah Jesu in ziang vekin a tuar ti zohsal phahin nauhakpawl sut hai aw. A rak tuar zo nak thu mal lai theih thei mi cu kan nei ko ding, asinan kan sual ruangih hrem a tuarnak cu kan thei thei lo ding. Jesu in himi cu amai duhhirlnak in a tuar mi a si, ziangrahtile in duhdawt ih, rundam kan sinak ding hrang Pathian tumtah mi hlawhtinter a duh ruangah a si.*
- A netnakbikah, Jesu cu thla a cam ih, a thlarau Pathian hnenah a hlan, (*Luke 23: 46*). Hi tiih Jesu in a sim mi cun a Pa in a thlahnak săn tuahter a duh mi hnăuan a thehsuak tinak a si. *A tuah ding mi hna ziangkim a tuah theh nak cun tuahbet ding ziangkhal um nawn loin Pathian a diriam tuk – thimnakah.. zohthim ding mi tuah aw. Jesu cun kan sual ngaidamnak hrangih tul mi ziangkim a tuah thluh zo. Jesu in an hrang a tuahsak mi saw kirsal tul mi hrang nauhakpawl thirlung cawkphur aw.*
- Jesu a thi. *A rualpipawl a tnhinlung ziangtin a umding ti langter aw. A rualpi tha a si mi Joseph cu Pilat hnenah a feh ih Jesu-ih ruang a dil. Fimkhurten Jes-uh ruang cu khraws parin a lathla ih, puan nem pate in a tuam, cule zohman an phum dah lo nak thlan thar sungah a phum. Thlan cu lungkua fate vek a si ti simfiang hai aw. Cule thlan kâ cu lungtoumpi in an khar, (Luke 23: 50-53).*

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuu hai aw: FBI – Himi thu thawn milaw mi zuk cekci a har deuh ruangah an nihpawl hrang ah cun a remcang lo – Jesu an khenbetnak le a thihnak – thuthimnak ih hmang dingah ruahak lo pek ka duh.

ZOHSAL AW

A tul asile Cânghril hi zirh awla, simfiang hai aw. **1 Korin 15: 3-4.** Nauhak kum mal deuh pawl cun ławngfang panga hrawng cu an sim thei ding. Cathiang ziang a si ti theifiangter aw, cule Bawipa Jesu thuhla ih thil cang mipawl cu tui hlan kum za tampi liam zo mi ah Thukham Hlun sungah nganin a rak um zo ti simfiang aw.

NUNPI AW

Thusuhnak tawite hrang hman/sual ti mi hmang aw.

- Thimkhawzing cu sun hrek hrawngah a thawk.
- Nazi pali sung lai a rei.
- Thimkhawzing a thlun laifangah Jesu in kan sualpawl hrang hremnak a tuar.
- A thih hlanah Jesu cu a Pa thawn an beaw.
- Jesu-ih rualpipawl in thil thleng mi ziangkim an theithiam thluh.
- Joseph cun Jesu-ih ruang cu ralkappawl hnenah a dil.
- A ruang cu puan nem pate thawn an tuam.
- A ruang cu thlan ah an phum.

B4 Thuanthu 3

Jesu cu a thosal – Himi cu Mary in Jesu a nungsal ti a hmuhsuahnak thuanthu a si!

A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:

- A thih hnu ni thumnak ah Pathian in Jesu cu a thotersal.
- Mary in a thosal mi Bawipa a hmuhsuahnak kannih khal in kan hmu ve thei a si.

Cânghril: *Rom 10: 9*

Bible Thu Hlawm: *John 20: 1-18*

THEIHTER AW

Jesu cu khraws parah a thi ti thu kha kan zir zo mi thuanthu netabik a si. Himi cu thuthangtha a si ti simfiang hai aw! Khraws parih Jesu a thihnak thawngin kan sualpawl ngaidamnak ding hrangah Pathian in lamzin in tuahsak. Mangbangza Pathian ih khawkhan mi cu a famkim thluh! Jesu-ih rualpipawl cu an riah a sia tuk. Atui Bible hmangih kan theih vekin annih cun an thei fiang ve lo. Asinan can reipi riahsiai an um lo! Hi thuanthu hi aipuannak maksak in a net a si!

ZIRH AW

Jesu phum ih a umnak le thlan ka lungtumpi thawn an khar mi nauhakpawl mangter sal aw. Jesu a thih hnu a ni thumnak cu Bawipai Ni, Sunday ti mi zingpitte a si. Jesu-ih rualpi tha, Mary cu thlan ah a feh. *Lungto cu thlan ihsin thawnaw cia in a um ih, thlan cu a lawngin a hmuh tikah mangbangin a um ti sim hai aw.* Mary cun a hmuh mi cu Peter le John va sim dingah a tlan. A sim mi ɣawngfang hmang aw, (*John 20: 1-2*). Hi thuthangtha an theih tikah ziangtin um hai pei maw?

- Peter le John cu an tha a tho tuk ih a rang thei patawpin thlan lamah cun an tlan. John cu thlan ah a thleng hmaisa ih, thlan sung cu a zoh, asinan Peter a thlen tikah thlan cu a bih, cule a sungah a lut! Jesu-ih ruang tuamnak puan nem pate cu a um. Cui hnuah John cu thlan sungah a lut ve. John cun hmakhatteah thil cang mi cu a theithiam lohli. Jesu a thosal zo ti a thei, (*John 20: 3-9*).
- Asinan Mary cu umngaihnak thei loin a um. Peter le John an tlun hnu khalah anih cu thlan lengah dingin a tap. Tap phahin thlan sung cu a vun bihsal. Hi tum ah Mary cu khawruahharin a umsal. *Vancungmi pahnih le an biakawnakn thu in pehtlaihter aw*, (*John 20: 10-13*).
- Cuisin Mary cu a heraw. Cui hnuah, zo ti a theih lo mi pakhat hmuhan sungah dingin a hmu. *An biakawnakn thu in pehtlaihter aw*. Cu pa cun Mary cu a hmin in a ko thutthi tarai. “Mary!” tiah a ti. Hmakhatteah Mary cun a theithiam lohli. Anih cu Hotupa, Bawipa Jesu a si! *Mary cu ziangtin um tak pei maw?* Mary cu lungawinakin a khat! Amah rori in a Bawipa a hmungah a si. Jesu cu a nungsal taktak a si! A vei hnienak ah cun Mary in a dungthluntupawl cu hawl nawn loin a um. *An hnienah ziang thu a sim pei?* (*John 20: 14-18*.)

Pathian in Bawipa Jesu cu thihnak ihsin a thotersal zo. Tuini khalah Jesu cu a nung a si. Bible cun kumkhuain a nung tiah in sim! Mary in thlan hmun ih Jesu a hmuhngah tikah lungawinak thawn a khah vekin, kan nunnak khal lungawinak in khat seh ti hi a duh mi a si. Mai rualpi tha ah Jesu a neitu cun an tul mi hmuahhmuah – ngaidamnak, huham le lungawinak an co ding thu hmangin nauhakpawl nawr hai aw, thape hai aw.

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuh hai aw: FBI Jesu cu thihnak in a thosal zo.

ZOHSAL AW

Cânghril hi a tul asile zirh awla, simfiang aw, *Romans 10: 9*. “Sualphuan” ti sullam cu Bawipa Jesu kan zum a si ti mi dang khalin thei ve hai seh tinak a si ti simfiang aw. Hi Bible câng cun kan sualpawl ruangih hremnak kan tuar ding mi ihsin in rundam dingah thihnak ihsin Jesu cu Pathian in a thotersal a si ti kan zum a tul ti mi in zirh.

NUNPI AW

Thuanthu zohkirsalnak ah hmangin a hnuai lamih thusuhnakpawl hi nauhakpawl sut aw.

- Zo so thlan ih thleng hmaisabik?
- Mary in lungto thuhla ah ziang hminsin mi saw a nei?
- Mary in zo hnienah a va sim?
- Thlan sungah zo lut hmasabik?
- Thlan sungah zohman an um lo ti a theih tikah John in ziang a tuah?
- Mary amah lawng thlan ih a um laiah ziang hmuh mi a nei?
- Vancungmi in Mary kha ziang thu a sut?
- Hmuhan sungah Mary cu zo thawn an um?
- Jesu a si ti ziangtin a thei thei?
- Zo in Jesu cu nunnak ah a thotersal?

B4 Thuanthu 4

Jesu van ih laksohnak le a ratsalnak – Himi cu Bawipa Jesu a ratsalnak ding thuanthu a si.

A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:

- Bawipa Jesu cu Van hmun ah a kai zo ih, tu khalah a um ringring.
- A ratsalnak ding hrang kan timlamawk a tul a si.

Cânghril: *Apostol 1: 11*

Bible Thu Hlawn: *Luke 24: 50-53, Apostol 1: 4-12*

THEIHTER AW

Mangtha aw ti mi hmuh theih ding mi langter phahin hi thu hi sim aw – ṭhimnakah... na sungkhat a si mi cu na hnenih um ding a si ih, a tlungsal leh ding asilole tlawng pindan sungih mi pakhat cu hmun hla ih feh ding a si.

Asilole nangmai tawnteh mi thuhla taktak sim hai aw. Cun mi pakhat in ra kirsal dingin asilole tawngawsal dingin thu a lo tiam tla a si thei men. Thutiamawknak cun thenawk sung ding thu a langter a si!

ZIRH AW

- Jesu a thawsal hnuah a dungthuntupawl thawn cān hleice an hmangtlang. Tucun ziangruangah a thi ti thuhla tamsinin an thei. Zarh ruk a rei hnuah Olif tlang ti mi hmun ah dungthluntu hleikhat pawl cu a hruai hai. An hnenah Van ih a kaisoh tikcucān a thleng ti a sim hai. Anmah lawng in a tanta hai lo ding, ziangahile Bawmtu a si mi, Thlarau Thianglim an hnenah a run thlah ding a si. Jesu in a biak hai rero laiah hmakhatteah tlun lamah laksoh a si. *Van lam zoh cuahcoih an um laiah Jesu cu mero in a tuam, hmu thei nawn l ih a um lai na mitthlam ah cuangter hnik aw. Jesu Van ih a kaisoh thuhla na khiihmuh thei. (Level 2) Ziangti vekin an an thinlung a um – suangtuah hnik aw? Riahzia in um aw? Mangbangin um aw? (Apostol 1: 8-9).*
- Van lam zohin an um laiah vancungmi pahnih an rung lang, cule an hnenah ziangah so hi tawkah van lam zohih nan um cuahco, tiah a dungthluntupawl cu an ti hai. Cule vancungmi cun an hnenah hi Jesu rori hi van ih a kaisoh lai nan hmuh vekin a ra kirsal ding a si tiah an ti, *(Apostol 1: 10, 11).*
- Dungthluntupawl cun tlang parih um hrih hnakin Jesu-ih tiamkam mi Bawmtu co dingah Jerusalem ih feh ding kan si ti an thei. Cumi ruangah riahsain an um lo ih, aipuangin an um sawn, *(Luke 24: 52). Himi cu thuhmaihruai ih fehsan thu nan reltlang mi thawn pehtlaihter aw. Bawipa Jesu in a sim mi vekin a tuah ding a si ti an zum, kannih khal Jesu-ih thutiam zum ve ding kan si ti simfiang hai aw!*

Tuini ah Bawipa Jesu cu Van hmun ah a um ringring lai, amah a duhdawtupawl cun a ratnak ding hngakin an um. A ratnak ding ni cu kan thei lo, asinan a thleng taktak ding a si ti kan thei – A thutiam mi vekin a tuah ding a si. *Nauhakpawl cu a ratnak ding hrang ziangti vekih timlamaw ding an si ti theifiang dingah sawm hai aw – cumi cu an sualpawl ngaidam si dingah Bawipa Jesu rinsan hi a si.*

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuoh hai aw: FBI Jesu van ah a kaiso.

ZOHSAL AW

Cânghril hi a tul asile zirh awla, simfiang aw, *Apostol 1: 11*. Hi Bible câng cu a sau nawn – câng hrekkhat hril awla, nauhak a bur a bur in ḫenin zem ciar hai aw, ṭhimnakah.. “Jesu amah kel in a si ....” ti mi in thawk aw (Level 2) asilole Level 1 sungih vancungmi ih sim mi ṭawngfang hmangin. Zo in a ṭawng, zo hnenih ṭawng mi a si, khui ah/ziang tikah a sim ti mi - Bible câng ih thu hrampi nauhakpawl mangtersal aw.

NUNPI AW

Thuanthu zohkirsalnak ah hmangin a hnuai lamih thusuhnakpawl hi nauhakpawl sut aw.

- Olif tlang parah dungthluntu paiziat Jesu thawn an um?
- A dungthluntupawl hnenah khui tawkih feh dingin Jesu in a sim hai?
- Ziang co dingin thu a tiam hai?
- Ziang in hmu thei nawn loin a phen?
- Vancungmi in ziang thucah an sim?
- Dungthluntupawl khui hmun ah an feh?
- Ziang tikah Jesu a rasal ding?
- Zawi hrangah Jesu a rasal ding?

B5 Thuanthu 1

Samaria Miṭha – Himi cu mai innhnen duhdawt ti mi thuanthu a si.

	<p>A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bawipa Jesu in kan tawn mi kip hnenah zangfah lainatnak nei dingin a duh. • Jesu cu Samaria Miṭha pa vek a si. Anih cu kan Rualpi, Bawmtu le Rundamtu si ding a duh. <p>Cānghril: <i>Luke 10: 27</i> Bible Thu Hlawm: <i>Luke 10: 25-37</i></p>
THEIHTER AW	<p>Thuanthu an duh bik mi lo sim dingah nauhakpawl sut hai aw (Cān in a lo daih asile zuk na suaiter thei).</p> <p>Mipi in Pathian thuhla an theih thei nak dingah Jesu in thuanthu tam zet a sim hai ti simfiang aw. Curuangah thuanthu a sim mipawl cun sullam ṫha zet an nei a si. Cui thuanthu a sim mi hrekkhat cu kan thei leh ding. Cui thuanthupawl cu tahṭhimnakpawl an si.</p> <p>Khual hlapi an tlawnnak thuhla nauhakpawl simter hai aw. Khui hmun ah an feh? Ziangtin khual an tlawng? An khawkhannak vekin an tlawng maw?</p>
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • Mi pakhat ih thusuhnak a lehnak ah Jesu cun mi pakhat khualtlawnnak in thuanthu a sim. Thusuttu pa cun Bawipa na Pathian cu na thinlung zaten, na nunnak zaten, na cahnak zaten le na ruahnak zaten na duhdaw pei ti mi le nangmah na duhdawtawk vekin na innhnen na duhdaw pei ti mi cu a thei cia, asinan a sullam ngaingai cu a thei lo, (<i>Luke 10: 25-28</i>). <i>Bawipa na Pathian cu na thinlung zaten, na nunnak zaten, na cahnak zaten le na ruahnak zaten na duhdaw pei tiih sullam hi ziang a si pei tiah na ruat? - retlang uh. Na innhnen na duhdaw pei ti sullam teh ziang a si pei?</i> • Innhnen ti mi taktak khiihmuh dingah Jesu in thuanthu sim a thawk. Mi pakkhat cu Jerusalem ihsin Jeriko lam panin khual a tlawng. Lamzin ah suamh mangpawl a tawng dukdi ih, bese zetin an vuak, a hnepuan an hlihsak, thi zikte in an tan, (<i>Luke 10: 29-30</i>). Hi pai khualtlawn cu vansiatnak nasa zet a tawng! <i>Bible san lai zuk hmuh hai awla, Jerusalem le Jeriko umnak hmun tawk ngah dingah nauhakpawl telter siang aw.</i> • Cui lamzin zawhin mi pathum an ra ngelcel. A pakhatnak cu puithiam a si. Cu pa a hmuh tikah khat lam kapin a hrial. A pahninhak pa cu Levi-mi a si (Temple sungih hnaṭuan bawmtu a si). Hriamhma na zet tuar mi pa cu a zoh ih, khat lam kapin a hrial, zianghman tuahsak mi a nei lo, (<i>Luke 10: 31-32</i>). • A pathumnak pa cu Samaria-mi a si. (Jew-mipawl le Samaria-mipawl cu an remaw lo.) Cui an tuahmawh mi pa lam cu a thleng, a hriamhmapawl ah sahriak a hnihsak, sabit zu a tawhsak hnuah, amai ṫilva parah a toter ih, khualbük ah a hruai. Samaria pa cu zan an riahpi, cule a thaisun a fehsuah zawngah mina tuamhlawnnak dingah khualbük kiltu pa hnenah dinari pahnih a pe, (<i>Luke 10: 33-35</i>). • Jesu in thuanthu sim a theh tikah hitin thu a sut, “Hi te pathum lakah zo bik saw innhnen ṫha cu?” tiah a ti. Cu pa cun a parih zahngainak neitu pa hi a si, tiah a ti. Jesu in a hnenah, “Feh awla, cu vekin va tuah ve aw”, tiah a ti, (<i>Luke 10: 36-37</i>). <p><i>Retlang uh – Kan hmuh le kan tawn mipawl hnenah zahngainak kan längter thei mi lamzin na ruat ve maw? Mi dang tlunih zahngainak längter hi thil har a si maw? Kan parih zahngainak längterupawl tlun lawngah si loin, mi zo vek hnen khalah zahngainak längter ding kan si ti mi hi Jesu ih zirh mi a si ti nauhakpawl mangtersal aw. Retlang uh – Jesu hi Samaria Miṭha pa vek a si tiah na ruat ve maw? (Anih cun kanmah in Rundamtu, Bawmtu le Rualpi si a duh.)</i></p> <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah tlulu aw. Hmuḥ hai aw: FBI: Samaria Miṭha tahṭhimnak.</p>
ZOHSAL AW	A ṫul asile Cānghril kha zirh awla, simfiang aw, <i>Luke 10: 27</i> .
NUNPI AW	Thuanthu zoh kirsalnak ah hmangin a hnuai lamih thusuhnakpawl hi nauhakpawl sut aw. <ul style="list-style-type: none"> • Jesu ih sim mi thuanthu hi ziangtin na ko? • Mi pakhat kha khui lamah khual a tlawng? • A parah ziang a thleng? • Mi ziang zat a kiang naiah an feh? • Zo bik saw bawm I ih fehlan kha? • Ziang a tuah? • Khualbük kiltu hnenah dinari ziang zat a pe? • Thuanthu cemnak lamah mi pakhat hnenah Jesu in ziang a sim?

B5 Thuanthu 2

Tuu hlo – Himi cu Bawipa Jesu in ziangtluk in in ngaihsaknak ti mi thuanthu a si.

A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:

- Kannih cu tuu hlo vek kan si, ziangatile a dik lo mi thil kan rak tuah ruangah a si.
- Jesu cu Tuu khāl Ჰha vek a si ih, in hawl hmuh a duh.

Cānghril: *John 10: 11*

Bible Thu Hlawm: *Luke 15: 1-7*

THEIHTER AW

Reitlang uh – Na hlo ve dah maw? Na hloh tikah ziang na cang? Ziang vek thinlung na nei? Zo in a lo hmusal? Hmuhsal na si tikah ziangtin na thinlung a um?

Tuisun ih thuanthu kan zir ding mi cu tuu khāltu in a tuu a hloter ti mi a si ti nauhakpawl hnenah sim aw.

Tuu khāltu in a tuu hlo mi a hawl tikah a tuah tengteng ding mi nauhakpawl sut hai aw. (rawl pek, kilhim, ngaisak tvk...)

Tuu a hloh tikah mangbang le thinphangin a um ih, lamzin a pial Ჰheu ti mi nauhakpawl simfiang hai aw.

ZIRH AW

- Ni khat cu Jesu ih thusim mi ngai dingah siahkhawngtupawl le misualpawl a hnenah an ra. Mi hrekkhat cu an phunzai ih an lungawi lo, ziangatile Jesu in misualpawl a cohlang. An phunzainak le lungawilonak cu Jesu in a duh lo ruangah an hnenah thuanthu sim a thawk, (*Luke 15: 1-3*).

Jesu in a hnenah mi zokhal ra hai seh a duh ti mi nauhakpawl simfiang hai aw. Ziangvek sualnak rak tuahin, zo vek mi an si khalle a pawi lo, Jesu cun cohlan a duh a si.

- Tuu 100 neitu tuu khāl pahih thuanthu a sim. Ni khat cu a tuu pakhat a hlo. Tuu khāltu cu tuu dang pawl hmuahmuah tantain, a hlo mi pakhat hawl dingah a fehsuak. A hmuhnghai lai hlanlo cu a lungawi thei hrimhrim lo, (*Luke 15: 4*).

Bible cun a hlo mi tuu vek kan si tiah in sim ti mi nauhakpawl sim hai aw. Bawipa Jesu cu Tuu Khāl Ჰha a si, cule in hawl hmuh le in ngaihsak a duh. Jesu ih in ngaisakdānpawl theingah dingah nauhakpawl sut hai aw. Cahnah parah na ngansuak thei, cule a ngaisak hai ruangah lungawi thu sim dingin nauhakpawl thape hai aw. (Kan hrangih a nunnak a peknak in a maksak mi in ngaihsaknak a langterdān tawi fiangten sim hai aw.)

- Atawp ah cun a tuu hlo a hmu ih, aipuang tuk lawmmam. A tuu cu a pawm ih, a liang parah a ret, cule inn ah a tlunpi. Inn a thlen tikah a venghnen le rualpipawl a sawmkhawm hai, ziangatile a tuu hlo a hmuhsal ruangah a si, (*Luke 15: 5-6*).

A tuu hlo a hmuh tikah a neitu pa a lungawi tuk ti nauhakpawl hnenah sim hai aw, Kanmah lakih mi pakhat in kan rak tuah zo mi sualpawl ruangah ka ti sual rori a si, tu cun Jesu ka lo rinsan, in rundantu ah ka lo cohlang a ti thei tikah Van ah aipuannak nasa awn a um si. Hi thuanthu hi nan lakih mi pakhat tuu hlo ah tuahin lehnak ah na hmanpi thei, cule tuu khāltu in a hlo mi tuu a hmuhsal tikah a rualpipawl sawm in lungawinak puai a tuah vekin na tuahpi thei.

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuh hai aw: FBI –Tuu hlo tahṭhimnak.

ZOHSAL AW

A Ჰul asile Cānghril hi zirh awla, simfiang aw, *John 10: 11*.

NUNPI AW

Thuanthu zoh kirsalnak ah hmangin a hnuai lamih thusuhnakpawl hi nauhakpawl sut aw

- Ziangruangah mi hrekkhat an aipuang lo?
- Tuu khāltu in tuu paiziat a nei?
- A tuu paiziat a hlo?
- Tuu khāltu in ziang a tuah?
- A tuu kha inn ah ziangtin a tlunpi?
- Inn a thlen tikah ziang a tuah?
- Tuu kha zo vek mi a si?
- Tuu khāltu kha zo vek mi a si?

B5 Thuanthu 3

Fapa tlanhlo – Himi cu a dik lo mi tuah ruangih a pawt tuk ti mi thuanthu a si.

A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:

- Thil sual kan tuah mi ruangah ka rak ti sual kan ti ding hi Pathian duh mi a si.
- Ka ti sual a si tiah Pathian hnenih kan ti a si ahcun in ngaidam ringring ding a si.

Cânghril: *Luke 15: 24*

Bible Thu Hlawm: *Luke 15: 11-24*

THEIHTER AW

Ngaidamnak thu kaingah dingah tahthim ding thuanthu tawite nauhakpawl sim hai aw..thimnakah... *Ni khat cu Jane le Sam cu an le tlang. Jane cun Sam-ih duhdan vekin bawhlung lek a thawk. Sam cu a thin a heng. Jane hnen ihsin bawhlung cu a hlawn, cutin anih cu nehin a um ih, an lehnak cu a cem. Jane cu a ƙap.*

Reitlang uh – Ziangruangh Jane a ƙap? Sam in ziang a tuah ding tiah na ruat? Jane in a ngaidam dingah na ruat maw?

Tuisun ih Bible thuanthu cu ngaidamnak thu a si ti nauhakpawl sim hai.

ZIRH AW

- Jesu cun thuanthu dang a sim. Pa pakhat in fapa pahnih a nei. Nautasawn cun a pa hnenah paisa a dil, cutin a duhdanah hmang dingah a si. A pa cun paisa cu a fapa a pe. A pa le a fapa an pahnih in ziang thinlung nei tak hai pei maw, reitlang uh, (*Luke 15: 11-12*).
- Cuihnu rei lo teah, a fapa cun a hnipuan cu bag sungah a săn ih a tim a tuah, cule hmun hlapi ah khual a tlawng. A va thlennak hmun ah a paisa cu sawkphak zetin a hmang thluh. Cui ram ah cun mangtam a thleng. Tlangval pa cun paisa zianghman a nei nawn lo, cule amah bawmtu ding zokhal a hnenih ra an um lo. Vawkpawl rawl pek hna a ƙuan. A cān ah cun a ril a rawng tuk ih, vawkpawl rawl hman ei câknak a nei thlang, (*Luke 15: 13-16*). Reitlang uh – Amah ah zianghman neih mi a nei nawn lo ti a theihawk tikah tlangval pa cu ziangtin a um dingah na ruat? Ziang a tuah zo ding tiah na ruat?
- Ni khat cu inn lam ruat a thawk. Inn lam ah cun salpawl cun ei cawk lo an nei. A pa hnenih tlungkirsal dingin thutluknak a tuah, cule ka rak sual zo a si, na hlan mi hlawhfapawl lakah pakhat vekin i tuah aw tiah ka ti ding a ti, (*Luke 15: 17-19*). Reitlang uh – A fapa hi a sualpawl ngaidam dingah a tlakin na ruat maw? A pa in teh a ngaidam dingah na ruat maw?
- Inn lam panin a tlungkir. Lam hlapi ih a rat rero lai kha a pa in a hmu. A lainat tuk ih a va tlan, cule a fapah hngawng in a pawm ih a hnam. A fapa cun ka pa na mithmuh ah ka sual zo a si ti sim a thawk, asinan a pa cu a rak hrawlh buaiaw. A siahhlawhpawl hnenah kawfual ʈhabik rak keng uhla, hrukter uh, zunghruk bunter uh, kedam bunter uh, cule kan nuamaw ding, ziangatile ka fapa a ra tlungsal zo tiah a ti, (*Luke 15: 20-24*).
- Reitlang uh – Inn lamih a tlun kirsal cu a fapah thinlung ziangtin um tak pei maw? Ziangtin na ruat? A fapa vek kan si, ziangatile thil sual tampi kan rak tuah ve a si ti nauhakpawl hnenah simfiang aw. Pathian cu a Pa vek kha a si. A hnenah ra in ka rak ti sual a si kan ti ding a duh. Reitlang uh – Mi pakhat hnenah ka ti sual a si ti na tum dah zo maw, asinan a lo ngaisak duh lo asilole a lo ngaidam duh lo si bang sehla? Pathian hnenah ka ti sual a si kan ti tikah Pathian cun in ngaidam ih, in ngaisak RINGRING a si a si ti nauhakpawl sim hai aw.

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuhi aw: FBI: Sawkphak zetih nung fapa.

ZOHSAL AW

A tul asile Cânghril hi zirh awla, simfiang aw, *Luke 15: 24*. A fapa rak thi zo ta bang sehla cu a parih thil thleng mi tlunah a pa in ziang tuah ngaihnak a thei lo. Asinan atu-ah cun a ra kirsal zo, a fapa cu a nungsal taktak a si!

NUNPI AW

Thuanthu zoh kirsalnak ah hmangin a hnuai lamih thusuhnakpawl hi nauhakpawl sut aw.

- Hi pa in fapa paziat a nei?
- Fapa nautasawn in a pa hnenah ziang a dil?
- Paisa a lak mi thawn a fapa in ziang a tuah?
- Ziang hnaƙuan saw a ngah?
- Ziang tuah ding in thutluknak a tuah?
- A fapa a ra tlun a hmu tikah a pa in ziang a tuah?
- A pa in a fapa hnenah ziang a pe?
- Thuanthu sungih a fapa in zo vek a sim duh?

B5 Thuanthu 4

Thlaici vawrhtu – Himi cu Pathian kamsuakthu thawn ziang kan tuah ti thuanthu a si.

A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:

- Bible cu Pathian Kamsuakthu a si.
- Pathian cun Bible sungih in sim mi rak zum ih, lei ram thatnak hmun ih a tla mi thlaici vek kan si dinng a duh.

Cânghril: **Mark 4: 20**
Bible Thu Hlawm: **Mark 4: 1-20**

THEIHTER AW

Reltlang ding – Thlaici tuh mi thanter dingin na zuam sín dah maw? Ziang na thanter? Thlaici ḥo mi than dingah ziang a ṭul? Kung tumpi si dingah asilole thi dingah maw a than? Asilole mibur malte mipawl hnenah thlaici phun dang na hmuh thei. Tuisun ih thuanthu cu lothlo pa in thlaici tuh mi thanter dingih a zuam thu a si ti nauhakpawl hnenah sim hai aw.

ZIRH AW

- Jesu ih thusim mi ngai dingin miburpi a hnenah an ra. Mibur tampi an si ruangah Jesu cu läwng sungah a lut, mipi zaten tili lam hawihin lei parah an um, cule ti parin Jesu in thu a sim. An hnenah a dang thuanthu a sim hai, (**Mark 4: 1-2**). *Reltlang uh – Ziangruangah mi kip in Jesu ih sim mi hi ngai an duh cio si pei tiah na ruat? Kha lai cān fangah rak um ve la cu nang khal in ngai na duh ve ko lo ding maw?*
- Thlaici vawrhtu cun a thlaici cu lei parah cun a vawrh. Thlaici cu leiram phun li ah an tla. Hrekhat cu lamzin kap tluanah an tla, cule vatepawl an ra ih an ra cuk thluh, curuangah a kheu lo. A hrek cu lung tampi umnak hmun lei sedap ah an tla. Hram an neih lo ruangah a ro ḫeheh, cule an thi. Cule thlaici hrekhat cu hling rûl lakah an tla ih, thlaici a zâp ruangah rah a suah lo. Hrekhat cu leiram tha ah a tla. Cule rah tampi a suah, (**Mark 4: 3-9**). *Thuanthu sungih thlaici cu Pathian kamsuakthu vek a si. Reltlang uh – Pathian kamsuakthu cu ziang a si tiah na ruat?*
- *Thuanthu sungih thlaici cun Pathian kamsuakthu a sim duh ti mi nauhakpawl hnenah sim hai aw. Bible cu Pathian kamsuakthu a si. Pathian kamsuakthu theih kan duh asile Bible kan siar ding a si ti simfiang hai.*
- Jesu in tahṭhimnak thu simfiang a thawk. Thlaici cu leiram ih a tlak tikah vate in an ra cuk, Pathian kamsuakthu cu hna in an thei, asinan Setan a ra lohli ih an thinlung sungih vawrh mi thlaici cu a laksak. Lei sedap parih a tla mi thlaici cun Pathian kamsuakthu a theih veten lungawiten a cohlang, cule Jesu ih dung ka thlun ve ding tiah a ti, asinan harsatnak a rung thlen tikah a thinlung a thlengsal mi vek a si. Hling rûl ih dîp mi thlaici cu Pathian kamsuakthu ngaithlatu a si, asinan Bawipa Jesu hnakin leitlun nuntu khawsaknak, lennak le dawnharnak sawn a ruattu a si. Leiram tha ih a tla mi thlaici cun Pathian kamsuakthu a ngaithla, a cohlang ih rah tampi a suahtu, Khristian pitling a si, (**Mark 4: 13-20**). *A kamsuakthu Bible ih in sim mi zum ih, leiram thatnak hmun ih a tla mi thlaici vek kan si ding hi Pathian duh mi a si. Reltlang uh – Leiram thatnak hmun ih a tla mi vek a ti mi hi ziangtin na ruat?*
- *Reltlang uh – Tahṭhimnak kan zir zo mi lakah ziang bik so na duh? Ziangruangah na duh? Himi ihsin thupibik ih na zirsuah mi ziang a si?*

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuh hai aw: FBI: Thlaici vawrhtu tahṭhimnak. Thlaici hrekhat na hmuh hai thei - ḫimnakah... fang ci, vainim ci le ló sungih suak mi dang khal. Himi cun Cânghril sungih thlaici a tum le tet lam hmu thiam ding h a bawm hai ding.

ZOHSAL AW

A ṭul asile Cânghril hi zirh awla, simfiang aw, **Mark 4: 20**. Hih thu hlawm pawl cingkeng dingih bawm dingah cangvaihnak tuahpi aw -thimnakah... thlaici tuh = thlaici thekdarh, ngaithlatu = cohlang = na kut zung in thinlung khhim hmuh aw, rawl tampi suah = kut hmunkhat teah tlun lam ih thlir. A zat cu siar phah ding a si.

NUNPI AW

- Thuanthu zoh kirsalnak ah hmangin a hnuai lamih thusuhnakpawl hi nauhakpawl sut aw.
- Mipi thu a zirh laiah Jesu khuiyah a um?
  - Ló hnaquantu in ziang a tuah?
  - A pakhatnak lei ih tla kha ziang vek a si?
  - A pahnihnak lei ih tla kha ziang vek a si?
  - A pathumnak lei ih tla kha ziang vek a si?
  - A palitnak lei ih tla kha ziang vek a si?
  - Thlaici rah tampi suahtu leiram kha ziang vek a si?
  - Thlaici khan ziang a hmuhsak?

B6 Thuanthu 1

Mangmantu pa – Himi cu Joseph ih man mi mang danglam zet thuanthu a si.

	<p>A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Joseph cun hmai lam thu mang danglam zet a man. • Pathian in Joseph-ih nun ah tumtah mi a nei, kan hrang khalah tumtah mi a nei ve. <p>Cânghril: <i>Semtirnak 37: 8</i> Bible Thu Hlawm: <i>Semtirnak 37: 1-11</i></p>
THEIHTER AW	<p>Joseph cun unau pasarih a nei. Nauhakpawl kha an u le nau thuhla relter hai aw. U le nau ziang zat an nei?</p> <p>Unau rual innsang pakhat ih umtlang cu ziangvek a si ding, reltlang uh.</p>
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • Joseph-ih pa, Jakob cu Kanaan ram ah a cêng. Joseph cu kum 17 mi a si. A ulepawl cun an paikh tuu an kilkhawi ih, cuih hna cu a bawm hai. Ni khat cu thil dik lo an tuah mi a hmu. Cui thu cu a pa hnenah a sim, (<i>Semtirnak 37: 1-2</i>). • Jakob cun a fale dang pawl hnakin Joseph a duhdawt sawn, ziangatile a tar hnuih a neih mi fapa a si. Israel cun Joseph hrangah kâwrcung mawi zet a tuhsak. Joseph-ih ulepawl in cumi an hmuh tikah an thikthu a sia. An hua tuk, (<i>Semtirnak 37: 3-4</i>). ‘Thikthusia’ ti mi ɏawngfang nauhakpawl hnenah simfiang aw. <i>Thikthusia ti mi sullam ziang a si? Na thikthu a sia ve dah maw? Ziangruangh a ulepawl in Joseph an thik si pei?</i> • Joseph cun mang a nei. A mang ah cun amah le a ulepawl cun ló ah hna an ɏuan ih, buh kung an tawm rero. Joseph-ih fang tel cu a hung ding ih, a ulepawlih fang kung cu a hmaiah an kun. • <i>A mang man mi cun hmai lamah Joseph ziang a thleng ding ti mi thu ah sullam hleice a nei ti mi nauhakpawl hnenah sim hai aw. Mangih sullam nauhakpawl in ziangtin an ruat ve ti sut hai aw.</i> A ulepawl in an hua tuk, ziangatile a mang le a ɏawngkampawl ruangah a si, (<i>Semtirnak 37: 5-8</i>.) • Joseph cun mang danglam a sullam bangaw nawn mi a mansal. A mang ah cun ni, thlapi le arsi thlei khat cu a hmaiah an kun. Tu cun a pa a thin a heng. A hnenah, “Kei le, na nu le na unaupawl cun leilung ah bawkin na hmaiah kan ra kun ngaingai ding maw?” tiah a ti, (<i>Semtirnak 37: 9-10</i>). • Joseph-ih unaupawlih thikthusiatnak cu a nasadeuh deuh, asinan a pa cun a mang thuhla cu a thinlung sungah a cingkeng, (<i>Semtirnak 37: 11</i>). Josephih hmai lam nun ah ziang a thleng dingah an ruat ti mi nauhakpawl sut hai aw. (A mang sullam cu ni khat ni ah cun a ulepawl a uk hai leh ding ti mi a si.) Pathian cun Joseph-ih nun ah a thawk pek te in tumtah mi a nei a si ti mangtersal hai aw. Pathian cun na hrang khalah tumtah mi a nei ve a si. <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuu hai aw: FBI Joseph le a mang.</p>
ZOHSAL AW	<p>A tul asile Cânghril hi zirh awla, simfiang hai aw, Semtirnak 37: 8. Joseph-ih unaupawl cu a mangih sullam an theithiam ti simfiang hai aw. A ulepawl cun an hua ih, an thik fawn.</p>
NUNPI AW	<p>Thuanthu zoh kirsalnak ah hmangin a hnuai lamih thusuhnakpawl hi nauhakpawl sut aw.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Thuanthu sungah Joseph hi kum ziat a si? • Jakob in Joseph hnenah ziang thilpek a pe? • Ziangruangah Joseph-ih unaupawl in an thik si pei? • Thikthusia ti mi cu ziang a si? • Thikthusia hi a dik tiah na ruat ve maw? • Joseph in a vei khatnak le vei hninhak ah ziang mang a man? • Joseph-ih mang sullam ziang a si? • Joseph-ih nun hram thawnak in zo in tumtah mi a nei cia? • Thu cemternak lamah Nauhakpawl cun Joseph-ih kâwr cu lehnak ah a hmang thei ding. Joseph-ih kâwrcung zuk an suai mi cu hleihnih ah an ceptan ding a si. Mibur maldeuh ih then mi nauhakpawl cun râwng hniih mi kâwr cehtan mi cu bén phahin an peh hai ding a si. Cutin kâwr cu hmunkhat teah an pehkhwamsal ding a si.

B6 Thuanthu 2

An Huat mi an Nau pa – Himi cu a unaupawl in Joseph an zuar ti mi thuanthu a si.

	<p>A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Joseph cu a unaupawl in sál ah an zuar. • Pathian hmaiah kan sualpawl kan thup thei lo. <p>Cânghril: <i>Mipum siarnak 32: 23</i> Bible Thu Hlawm: <i>Semtirnak 37: 12-36</i></p>
THEIHTER AW	<p>Joseph in a tuah vezin, an nu le pa pawl ih tirh fial mi tuah ding an nei ve maw ti nauhakpawl sut hai aw.</p> <p>Hmaisa zir zo mi thuanthu relpisal aw. Ziangruangah a ulepawl in Joseph an hua? Tuisun ih thuanthu ah cun lam hlapi ih an pai tuu kilkhawi rero tu a ulepawl va vehvai dingah a pa in Joseph a fial ti mi a si, (<i>Semtirnak 37: 12-17</i>).</p>
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • A ulepawl in Joseph a ra rero lai an hmu. An huat tuk ruangah thah theidān ding an tawrel. A mang teh a cangsuak ngai pei maw? An pa hnenah an naupa cu sahrang in a dehthat a si tiah thuphan per dingin an um, (<i>Semtirnak 37: 18-20</i>). <i>A ulepawl cun sual an tuah mi cu thup thei dingah le zohman ih theisuak thei lo dingah an ruat.</i> • Joseph-ih ule lakin upabik Reuben cun an naupa parah ziang sualnak hman tuah lo dingin a dawn hai. Cui lakah khur sungih hlawn dingah an ti riangri sown. Cuisin a hnenah an kirsal ih, anmah cu an runsuaksal, (<i>Semtirnak 37: 21-22</i>) • Joseph an hnen a ra thlen tikah a kâwrfual, räwng phunphun nei mi cu an hlihsak ih, khur kawlawng sungah an hlawn, (<i>Semtirnak 37: 23-24</i>). • Cui hnu rei lo teah khualtlawng mi hrekhat an ra. Annih cun Izip ih zuar dingah an hruai. An lakin pakhat, Judah cun sumpai ih canter a duh. Joseph thah hnak cun khualtlawng mipawl hnenih zuar sown dingin ruahnak a pe hai, cutin Joseph cu ngun tangka 20 ah an zuar. Joseph cu Izip ah sál vekih hnaṭuan dingah an hruai, (<i>Semtirnak 37: 25-28</i>). <i>Sál ti cu ziang a vek a si? Joseph cun ziangvek thinlung a nei pei tiah na ruat?</i> • A ulepawl cun an thil tuah mi cu thuh an tum. Joseph-ih kâwrfual, räwng phunphun nei mi cu an la ih, me thisen sungah an hnim. An pa hnenah cun an hei keng, cule himi cu Joseph-ih kâwrfual a si maw tiah an sut. Jakob cun kâwrfual cu a theithiam. Anih cun sahrang in an deh ih a thi zo a si hi tiah a ruat. Jakob cu a riahsia tuk ih, zohman in an hnem thei lo, (<i>Semtirnak 37: 29-35</i>). • Culai khal ah cun Joseph cu Izip ah nungin a um lai. Siangpahrang-ih ralkap hotu Poṭifar hnenih zuar a si, (<i>Semtirnak 37: 36</i>). • <i>Joseph hrangah cun thil tha lo zet vezin lang hman sehla, Pathian cu ziangkim tlunih Lal le thuneitu a si ringring ti nauhakpawl mangtersal aw.</i> <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuu hai aw: FBI Joseph cu tikhur hlun sungah an hlawn.</p>
ZOHSAL AW	<p>A tul asile Cânghril hi zirh awla, simfiang aw, <i>Mipum siarnak 32: 23</i>. Nauhakpawl cu sualih sullam le cawhkuan co tlak an sizia simfiang hai aw. Pathian cun kan sualpawl hmuahhmuah a thei thluh ih, sual a tuahtu cu hrem a si ding a si ti mi simfiang aw. Bawipa Jesu cu kan sualpawl ruangih kan tuar ding mi hremnak phurhlo dingah khraws parah a thi a si ti nauhakpawl mangtersal aw.</p>
NUNPI AW	<p>Thuanthu zoh kirsalnak ah hmangin a hnuai lamih thusuhnakpawl hi nauhakpawl sut aw.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuisun ih thuanthu a thawk pek lamah Jakob in ziang tuah dingah Joseph a fial? • A ulepawl in Joseph tlunah ziang tuah ding tumtah an nei? • Joseph-ih u zo bik in that lo ding le tikhur sungih hlawn dingin a sim hai? • Joseph kha ngun tangka ziang zat ah an zuar? • A ulepawl in an sualnak ziangtin khuh an tum? • Joseph parih thil tleng mi ah Jakob in ziang tin a ruat? • Joseph tlunih thil tleng mi hi Pathian in a thei maw? • Joseph hrangah Pathian in ziang tumtah a nei hrih dingah an ruat?

B6 Thuanthu 3
Thawngtla Mirinum – Himi cu Joseph thawng a tla ti thuanthu a si.

	<p>A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Joseph cu thawnginn sungah um hman sehla mitluangtlam le mitaima mi a si. • Pathian cu Joseph hnenah a um. Anih cun in tlansan dah lo ding ih, in thlahthlam dah fawn lo ding. <p>Cânghril: Semtirnak 39: 21 Bible Thu Hlawm: Semtirnak 39: 1-6 & 19-23</p>
THEIHTER AW	Nauhakpawl cu an inn ihsin hmun hlapi ah an feh dah maw ti sut hai aw. Hmun hlapi ih an feh tikah ziang vek thinlung an nei? Joseph cu Poṭifar-ih sál si dingah ziangtin lei a si ih, an inn ihsin hmun hlapi ah ziangtin a thleng ti mi nauhakpawl hnenah tawiten theihter aw. Sál vekih hnăuan ding le ram dang hlapi tiang a thlen hi Joseph in ziangti vekin a sawn kir ve pei ti relsuak aw.
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • Joseph cu Izip ah hruai thlak a si ih, Poṭifar ih sál dingah zuar a si. Poṭifar cu siangpahrang-ih ralbawi hotu lu bik a si. Poṭifar cun Joseph cu mitluangtlam le mitaima a si ti a hmu. Pathian in Joseph a umpi ti a thei ih, a innsang hna ziangtinkim amai kut ah a ret thluh, (Semtirnak 39: 1-4). • Poṭifar in a innsang thil ziangtinkim kilkhawitu ah Joseph a ret ihsi thawkin Pathian in an innsang thlawsuh a pe. Poṭifar cun amai ei le in ding siar lo thil dang zianghman a ngaihsak lo, (Semtirnak 39: 5-6). <i>Pathian in Joseph a umpi, cule a mithmai a tawng ti mi nauhakpawl mangtersal aw.</i> • Ni khat cu Poṭifar-ih nupi in thil pakhat a tuah lo ruangah Joseph a mawhthluk. Poṭifar hnenah thuphan a per phah a si kha. Poṭifar cun a nupi ih sim mi cu a zum. Poṭifar cu a thinheng tuk ih, thils ual zianghman tuah mi nei lo khal sehla Joseph cu thawnginn sungah a re., (Semtirnak 39: 19-20). <i>Pathian in Joseph a hngill zo tinak maw si?</i> • Asinan Pathian cu Joseph hnenah a um ringring, cule thawnginn sung khalah a ngaihsak a si. Joseph cu mitluangtlamle le mitaima a sinak cu a nun ah a lang vivo. Thawnginn kiltupa in thawngtlapawl hmuahhmuah Joseph kut sungah a ret. Joseph in thawnginn sungih a tuah mi ziang vek khal Pathian in hlawhtiinnak a pe a si, (Semtirnak 39: 21-23). • <i>Himi thuanthu ah Joseph in a längter mi nuncan ziaza a tawi zawngin sim aw. Joseph hrangah cun Pathian lamih kirsal hi thi lawlsamte a bang, asinan Joseph cun Pathian lung a awiter a si. Joseph in hmai lamih a tuah ding mi hna hrang Pathian cun a rak timlam rero hi a si. Pathian in Joseph a hngill lo ih, a thlahthlam dah fawn lo ding.</i> <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuu hai aw: FBI Joseph le Potifar-ih nupi.</p>
ZOHSAL AW	A tul asile Cânghril hi zirh awla, simfiang aw, Semtirnak 39: 21 . A cān ah cun kan hrangih Pathian ih tumtah mi hi harsat cān tla a si men ding ti mi nauhakpawl hnenah simfiang aw. Cuti si khal sehla Pathian in in duhdawt ih, in umpi ringring a si.
NUNPI AW	Thuanthu zoh kirsalnak ah hmangin a hnuai lamih thusuhnakpawl hi nauhakpawl sut aw. <ul style="list-style-type: none"> • Ziang ram ah Joseph an hruai? • Joseph kha zo in a hruai? • Poṭifar-ih hnăuan mi kha ziang a si? • Ziangruangah Poṭifar in Joseph cu a innsang ih kilkhawitu dingah a ruat si pei? • Ziangruangah thawnginn sungah Joseph an ret si pei? • Thawnginn sung thleng dingah Joseph hi a phu maw? • Joseph hnenah zo a um ih, a tuah mi tinkim ih a thlawhtling si pei? • Thawnginn sungih Joseph a thlen hi ziangruangah Pathian in a siang si pei?

B6 Thuanthu 4

Hruaitu Thar – Himi cun Joseph cu hruaitu ah a hung cang ti thuanthu a si.

<p>THEIHTER AW</p>	<p>A hnuaiih thu pahnih hi kan zir a si:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Joseph cu Izip ram ah ram hruiatu a pahninhak ah a hung cang. • Pathian cun Joseph cu himi hna sunglawi hrangah a rak timlam cia. <p>Cânghril: <i>1 Korin 10: 13</i> Bible Thu Hlawm: <i>Sersiamnak 41: 14-49</i></p>
<p>ZIRH AW</p>	<p>Nauhakpawl kha mang maksak zet theih harsa man in an ṭhangharh dah maw ti sut hai aw. Cuih an mang man mi ruangah ziang vekin an um ti sut hai aw. Himi thuanthu sungah, Izip siangpahrang, Faro cun a theih thei lo mi mang man mi pahnih a nei. A mangih sullam theih a duh! Zo in a bawm thei ding?</p>
<p>ZOHSAL AW</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Faro cun mang maksak theih harsa a man. A sullam ziang a si ti theih a duh. A mang hmaisasawn ah cun Nâl Tiva sung ihsin caw thaw zetzet pasarih an hung suak. Cui hnuah caw Ძawl tengteng pasarih an hung suak ve. Caw Ძawl zetzet cun caw thaw hmemhmem cu an ei thluh, asinan anmah kel vek thotho an si! Cuisin fang vui hlaw le Ძha zetzet pasarih le fang vui fem pasarih pawl a man. Fang vui fem cun fang vui Ძha le hlaw zetzet cu an dawlh thluh. Faro cun a mitkher thiam hmuahmuah cu a mang ih tican a sut hai, asinan zohman in an thei I, (Semtirnak 41: 1-8). • <i>Mang ih sullam ziang a si ti nauhakpawl sut hai aw. Pathian in Faro cu mang a manter. Pathian lawngin a sullam a sim thei.</i> • Faro cun Joseph va hruai dingin a fial hai. Joseph cu thawnginn sungin an suah ih, Faro hnenah an rak hruai. Joseph cun Faro hnen ah cun a mangih sullam simfiang dingah Pathian in a lo bawm ding tiah a ti. (Semtirnak 41: 14-24) • Pathian cun mangih sullam cu Joseph hnenah a sim. Joseph cun a sullam cu Faro a sim. Caw thaw hmemhmem pasarih le fangv ui Ძha zetzet pasarih sullam cu pathat kum, kum sarah sung a ra thleng cing ding mi a si tiah a ti. Mi kip in ló sung suak tam zet an nei cio ding. Sikhalsehla, caw Ძawl tengteng pasarih le fang vui fem pasarih sullam cu pathat kum, kum sarah a cem hnuah mangtam kum kum sarah a ra thleng ding a si. Mangtam kum sung cu a nasat tuk ruangah mi kip in an paṭhat kum hman an hngilh thluh ding a si, (Semtirnak 41:25-32). • Joseph cun Faro hnenah paṭhat kum sungih rawl khawm sehla, mangtam sung hmuah hrang ei ding rawl khawm she, tiah ruahnak a pe. A ruahnak pek mi cun Faro lung a hmuiter tuk. Anih cun Joseph hnenah Pathian a um ruangah si a fim ti a thei. Joseph cu Izip ram sung hmuahmuah tlunah Ძuanvo a pe. Izip ram ah cun Faro sangtu cu Joseph a si, (Semtirnak 41: 33-45). • Paṭhat kum sungah Joseph cu Izip ram sung hmuahmuah ah a feh ih mangtam sung cān ih ei ding rawl a khawm. A ra lai ding mi mangtam hrangah khawpi tin ah rawl an khawm cia. Mangtam a ra thlen tikah mipi cun ei ding rawl khawpkham an nei ta., (Semtirnak 41: 46-49). • <i>A thuhla hi can tiangih Joseph nun lamtluan nauhakpawl mangtersal aw. Himi cān sung hmuah hi Joseph hrangih Pathian tumtah mi a si ti reitlang uh. Pathian cu Joseph tlunah a rinum ringring a si. A sullam cu Pathian in Joseph a tlansan dah lo ih, Joseph hmangin Pathian in a tumtah mi a Ძuanvo sawn a si. Himi hna thupi zet Joseph nun ih timlam dingah harsatnak cān a hmang a si. Mangtam cān ih mi tampi nunnak runsuak dingah Pathian in Joseph a hmang!</i> <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuuh hai aw: FBI Faro-ih mang /Joseph cu Izip ah ram uktu a si.</p>
<p>NUNPI AW</p>	<p>A Ძul asile Cânghril hi zirh awla, simfiang aw. 1 Korin 10: 13-'Pathian rinumnak'. 'Rinum' ti miih sullam nauhakpawl thawn reitlang uh.</p>
<p>THUANTHU AW</p>	<p>Thuanthu zoh kirsalnak ah hmangin a hnuai lamih thusuhnakpawl hi nauhakpawl sut aw.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ziangruangah Faro in Joseph a thlahsuak si pei? • A mang hmaisah cawpawl cu ziang an cang? • Mang sullam simfiang dingah zo in Joseph a bawm? • Mangih sullam ziang a si? • Paṭhat kum sungih Joseph-ih hnaṭuan hleice kha ziang a si? • Ziangtin Pathian cu Joseph tlunah a rinum?

Zirnak Hmat Pekdan Sayapawl Khihmuhtu

LEVEL 1 ZIRNAKPAWL:

- Cahmai pakhat (asilole cabu sungih cahmai pahnih) zarh tin rāwng hnih le ṭawngfáng kimter ti mi a um ringring.
- Zarh khat hrangah hmat 10 pek ding a si, thla khat ah hmat 40.
- Level 1 zirnak cotu nauhakpawl cun ṭha teih ca an siar thei ding kha nu le pa/hotu/sayapawl in beisei loin bāwm tum ding a si.
- Thusuhnak sannak hrangah hmat 2 a si pei ih, rāwng hnih man ah hmat 8, cutin zirnak pakhat zate hmat kāwm cu hmat 10 a si ding.

LEVEL 2 ZIRNAKPAWL:

- Zarh khat ah cahmai pahnih. (cabu te sungah cahmai 4 a um)
- Zirnak sungah thanthu an tel thluh. Tlawngtapawl in ṭawngfáng phunphun kha zirnak sung ihsin hawl hai seh, rāwng hnih hai seh, Bible Cāng Hril kim ki ngan hai seh.
- Zarh khat hrangah hmat 20 pek ding a si ih, zirnak thusuhnakpawl dikteih an tuah asile, a tlangpithu in thla khat hrangah hmat 80 man zir ding a si.

BIBLETHU HMAT PEKDAN

HMAT PEKDAN

Sayapawl kha himi tuah hmaisa dingih ngen an si:

- Zirnak kip kha ṭhaten cek awla, an sannak cahnah kha a hman le hman lo ṭhaten cek awla hminsinnak ngan aw.
- Na sim hai vekih an phi asile, lawmman ah hmat ṭha pe hai aw.
- An phinak ball pen asilole khedan rāwng thawi rāwng bangaw lo ball pen in hmat pe awla, a hman mi a phi cu hmat pe aw.
- Dik lo ih an phi mi le an ngansual mi cu a dik mi a phi ngansak vivo aw. Cafáng ngansual mi cu hmat pe thotho aw.
- A phi a hrek lawng dikih an ngan mi cu hmat kim pe hlah aw.
- Hmat an ngah mi zate kāwm kha zirnak cabu te cahnah netabik ah ngan awla, thapeknak ca tete ngan aw.

Hmat pek thu ah a mawitawkih tirhsian a ṭha, nauhakpawl Bible an zirnak ih thapekthiam a pawimawh zet. Thla tin saya in cabu a lawngnak ah khan thapeknak ca te ngansak ringring hi a thupi tuk. Rāwng an hnih mi parah siseh, an kut ngan mawinak parah siseh, hmat an hmuh ṭhat mi parah siseh, tlawngtapawl in an zir mi thu an theih mi parah siseh faknak le thapeknak duhum ṭawngkam tete ngan theu aw. Cun a phi an sual rori mi hmat pek thotho tivek cu ti lo lawlaw ding a si.

Faknak ṭawngkam khal a phunphun hman ding a si. Nauhakpawl an thatho ding le Bible zir an duh ding hi hmuitin awla, faknak ṭawngkam tete khal nganthiam tum aw. Na faknak ṭawngkam kha amah kel ringring a si ahcun mual a nei lo ding ih, sullam um lo ah a ang ding.

LEVEL 1

Faknak Tlangpi

“Mawite – hih zirnakpawl na thawk thei ruangah ka lung a awi tuk, nuam na ti ka zum. Rāwng na hnih mipawl hi mawi ka ti ih ka duh hai tuk.

“Tlawng na kai maw? Na tlawng thu i sim hnik aw. Na hnen ihsin thuhla theih ding ka hngakklap zet.”

“Na titha tuk, Andru. Rāwng hnih na thiam tuk, a mawi ka ti tuk! Rāwng na hnih mi kha rīn sung rori ih hnih kha a har maw? Zirnak netabik ah khin rāwng na hnihadan malte na tisual deuh.”

Thlarau Iam thu ih faknak

“Na titha tuk, Sarah. Jesu in Jairas a bāwm hi ziangtluk mithlawsuak a si ti aw.”

“A phi na ngan mi a ṭha tuk! Jesu thih thu thanthu hi riahsiatumza a si na ti lo maw, asinan a thawsal hi ziangtluk lungawiumza so a si ti aw.”

LEVEL 2

Faknak Tlangpi

“Na phi mi a ṭha tuk lala, Vante – Tlawng na kainak ih na sayapawl cu na ca zirnak le camibuai na tuah mi ah a lung a awi zet ṭheu ding ka zum!”

“Na birthday a thleng cing ding ti ka thei, Connor. Na birthday hrangah ziang nan tuah ding? Na tuah mi kip ah hlawhtling hram aw!”

“Nasa zetin Pathian thu na zir ti ka thei. Malte lawng sual mi na nei. Biblethu zirnak thusuhnak sannak na ngan tikah ceksal ṭheu aw maw!”

Thlarau Iam Faknak

“Naute Jesu rankheng sungih a um rāwng na hnih mi kha ka duh tuk, na thiam tuk ka ti. Pa Pathian in a Fapa hi leitlun ih a run thlah hi a ṭha tuk ti aw?”

“Rāwng na hnih mi ka duh tuk! Zekariah in Pathian sim mi a zum lo ruangah, a zum lo man a tuar. Cumi hnuah Pathian Kamsuakthu parah rinhlelhna a neisal nawn lo.”

“Thusuhnak na san mi a ṭha lawlaw. Ramthing ih Filip tawngtu pa kha lungawi zetin a fehsuak ti aw!

© Bible Educational Services 2019

www.besweb.com

Registered Charity UK 1186004

CFM (Falam Chin) 05/2023